

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ నవంబరు నెల 3 వ తేది మంగళ వారము
ఆనంద నామ సంవత్సర కార్తిక బహుళ పౌర్ణమి.

No. 198
సంచిక ౧౯౮

శృంగారనైషధము.

దీనికిమూలము, నైషధం విద్యదామధమ్ అను శ్రీహర్షుని సంస్కృతనైషధము. దీనికి కర్తయో కవి సార్వభౌమకగు శ్రీనాథుడు. ఆనైషధమున కిది చక్కని తెలుగు; తెనుగుమాత్రమే కాదు, (మూలమందు) రసంబుపోషించియు నలంకారంబు భూషించియు నాచిత్యంబాదరించియు ననాచిత్యంబు పరిహరించియు, నన్నట్లు దానికిది చొక్కపుమెరుగు. శ్రీహర్షుని నైషధమునకు శ్రీనాథుని తెనుగు శృంగార మగుటచే నిది శృంగార నైషధమయ్యెను. కవిచక్రవర్తి లిద్దరి కవిత్వామృతసములును గలసి వెలసియున్న యీ కావ్యరత్నమందలి శరభా వళిప్రియు, అర్థచమత్కృతియు, వర్ణనానైచిత్యమును అసద్భావములు. వ్రాతప్రతులను బరిశీలించి పెక్కుదోష ముల్లను నవరించి, యొక్కొక్కపద్యమునకును గద్యమునకును, టీక, తాత్పర్యము, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, నిఘంటువు మొదలుగా నందందు వలయునవి యెల్ల వ్రాయబడియున్నవి. చేతికిమిడికగానున్న చిన్నలైజు, మేలు కాగితములు, సాగనైనపటములు, మంచి కాలిగోలైదు దీనికిగలవు. వెల అంచెమాలి విసా రు, 8-8-0.

ఇదిగాక, ప్రేమనరీసామానులు, పాంఠిక పేనాలు, పుస్తకములు, కాగితములు మాయెద్ద దొరకును.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మదరాస్.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యాయెల్లువాచ్.

గాలుసులోనహ ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దయమీద మాకంపెనీ కేర ఎల్లరిసెరా లో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచీగ మును, దక్షుప్రూఫ్ అను గ్లాసు దూమునుగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పెట్టెమాక లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీమ నుండి

మాకై తయారుచేయబడినది గాన నెవరియొద్దను జీక్కదు. ఒకరొక్కరును దీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి యార మిడియొకటియేయని యనుభవంబున వెలియును. ఇదిరల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణమున నే యనే కులు కొని సంరక్షించిరినక, నేలమాట లెందుకు?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాస్

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యెఫ్. టి. యెస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేహనాగరి భాషనుండి తిరుమాచేయబడినది. 8 భాగ ములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయుక్రమముగలదు. 2 భాగముందు ఊరగా యలు పచ్చళ్లు కోకిలిలిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు పిండినంటలుచేయు క్రమముగలదు. చేయేల, కివిలో పాకమునకు కావలసిన యా వత్తుగలదు. ప్రతియంట నుండతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాలిగోలైదు ప్రతి 1 కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులసహా 1-11-0. పుకటినుండు నేయి నొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రస్తావనేకపు పడతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు, మేలుకాగితములు, క్యాలిగోలైదు, ప్రతి 1 కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 3-0-0. మాచిలాసము:—

మధుగనాడి పుస్తకాలయము,
25, నయ్యార్వారు వీధి, మద్రాసు.

అమృతసంజీవి.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూతకేతకాచము లను, కలరా, పోటుకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బార దోలి బలము నుభము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము నుండిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి దీనిఫలితమును చూడుడు. వెల రూ. 0-12-0లు; మూడు సంజీవులు రూ. 2-0-0లు. ఈ పత్రిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మూడు సంజీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నాఠిసంహారి.

కొందరు నారికురుపులకు, మందులేదని తలంచెదరు ఇది కేవలము పిచ్చిభ్రమ. మేము నూతనముగా వనమాలికల చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల తోడను నారికురుపు పుట్టకుండుటకు యీ నాఠిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ మందు నారికురుపునకువేసిన పదిసంవత్సరములవరకునారికురుపు పుట్టనేపుట్టదని ధృవముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబము నను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీనిగుణమును పరిశీలించి నుభము పొందియున్నారు. డబ్బి 1 కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ పత్రికచందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. పోస్టేజి ప్రత్యే కము. ఈధరలు డిశంబరు నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే. తర్వాత ధరలు హెచ్చింపబడును గనుక వెంటనే వ్రాయుడు. పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెస్సొరెస్టు, ఒంగోలు.

ది న ప త్రి క.

(ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండ ను.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0, 3 మాసములకు రూ. 3-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0, 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

నీరుతోడు యంత్రములు

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసు వలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలనగాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు

ఇంజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూబ్రికేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీని యక్ వీ థి,

మ ద రా సు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

ప్రతివారము కేలకు కేలు విత్రియము.

సీసా 1.కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలసెప్పల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును.

పార్శ్వపుసెప్పల బారదోలును. పోట్లసోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూదేవమంగు

తయారుచేయబడు ముచియగు.

నువాసనగలిగియుండును.

నీనిని విశేషములలోనూడ వాడుచున్నాడు.

జంచభాషచీటి మాచిగొనిన సామాను గలగడు

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 104, పోర్టు జాంబాయి; లేక నెం. 9, జమాంగిరువీధి, బాక్సిటపుక్ మద్రాసు.

కలరాకు నిద్రోషధము

౧౦౦ కి ౯౯ గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
యీ ఔషధమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
ఉంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానియ్యదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం బు. ౧ 0-12-0 మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని మా. ౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గొరువారు దగ్గరకైలుస్టేషనును దెలుపవలెను.

ద్రవ్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్, ఏ. యం. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి., మదరాస్.

అల్లిగం అక్రమ
పండిట్, మదరాస్.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్టర్యనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.	భర రూ॥
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	7-0-0
ఈక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డట్టును, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, రోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
బలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1-0-0

ఆర్డరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచార్జి అధ్యక్షుగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,
67, Moor Street, Madras.

వనోషధి సారసవరిల్లా

ఇది వేదమునందుబట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన
నయముగను. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడిలంతువులకు వుప్పినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక నీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండునీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

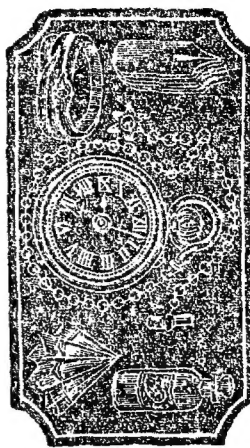
నీసా నెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనవవాడి, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రు 2-14-0 లు మాత్రమే.
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలమైన లీవర్ పనితో లేక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో తయారై యిప్పుడే నూతనముగా వచ్చి యున్నది. కొంచెమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే. మిగుల నుండరమైనది. దీని 6 బహుమతులవరం:— (1) నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన ఆత్మరసీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలురిబ్బు (6) దిక్కులుచూపే కంపోసు.

దయచేసి ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

ఓ. అర్. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ,

నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని నువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిట్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాణియుల కుట్టేకింపబడిన ఆత్మరసయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, నూనాసగలది, చాలకాలము వాడక యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడలేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్టను వేసికొనినయెడల నువాసనలతో గూడినపూలతోడి లోనే సుదృఢమై యుండును. ఈ యయ్యతమైన వేయికముల పుష్పములనుండి తయరబడిన ఆత్మర యొక్క నూనాసనభవించుటకయి ఆటోదిట్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గిరనున్న సామ్రాజ్యవర నడుగవలయును. వారితావున లేనేని మాటవ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి విలం 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, ౨ కొన్ను అట్టకుల పెద్దసయి బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరతో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ యెడుము కాళ్ళూ డబ్బా 1-8 0-1(-0. వి. కి. భర్త్యుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎకెంటు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155, జామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:—మహాత్మ పురపోర్తం మజ్జీ, నెం. 23, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్లవరబజారునవీపం, మదరాసు.

నర్వడీ వన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది గుండెవంటి ఒక కనమాలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల అతిరహస్యపు కౌవధము. దీనిప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నత్రుంక కత్తము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. జన్మోదించి దుర్వినియోగముచేత మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అశకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును వేదమునకు బలమును కాలియను నిచ్చును. 20 విధములగు వేదములను మొదలంటి నాశము చేయుటలో గుండెవంటిది. “నర్వడీ వన్” ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందఱును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్యుద్ధియుకలుగును.

నెల టిన్ను 1-కి 2-0-0; పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగబీమ,

16. కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కే, మదరాస్.

కూష్మాండలేహ్యము.

ఈలేహ్యము వనమూలికాసారంబులతో కాస్త్రాక్రముగా తయారు చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు సేవించిన కుష్ణవృత్తు, అజీర్తి, యి, మూలశంఖలు, నుభవ్యాధులు, మేహాలిమ్యురలు, మొదలైన అనేకరోగములను పోగొట్టి బలము, కారీతి, వీర్యవృద్ధి, పరాక్రమము, దీర్ఘాయువు కలుగజేయును. పత్యమలేదు. 40 రోజులకు 2 డబ్బాలు చాలును. డబ్బా 1-కి నెల రు. 2-8-0 లు ఖర్చులు సహా 2 రోజినవారికి సుచిత్రమైన క్యాట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును విలాసములు విడి అక్షరములతో వ్రాయుము.

అడ్రెసు:— మేనేజరు,

సరస్వతి వైద్యశాల,

మాముదూరు, కృష్ణాజిల్లా.

నోటీసు

కర్నూలు గ్రామంలో వుండే లాడె సుబ్బరావు యందు కల్ల పరివయన బాణి నన్న కేరళ వేయి కవయము యేమ...

వాతావరణ నితి

1914 సం॥ నవంబరు నెల 2-వ తేది

Table with 6 columns: గ్రామములు, గత రోజు ఉష్ణోగ్రత, గత రోజు వర్షపాతము, కడచిన 24 గంటల లోక, వీడెను ఉష్ణోగ్రత, వర్షపాతము. Rows include గోపాలపురము, కాశీపుర, కాకినాడ, ఇంకెరు, నుంపూడి, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడప, కాకత్యపురము, కొలంబా, తిరువనంతపురము, కొచ్చి, కల్లికొట, మంగళూరు, కొంబాయి, మైసూరు, ఆంధ్రపురము, బళ్లారి, కర్నూలు, నరస, తెంగునూరు, కొత్తకొండ, ఉదయగిరి, కొంబుత్తూరు, వెల్దురు, నేలము, తిరువనాపల్లి, తుమకూరు, ముదగిరి, తిరునల్వేలి.

తూపాను లక్షణము వాయవ్యముఖమున ఆరేలేయక గుమద్రము ప్రవేశించినది. దత్త మండలములందు తూర్పునంది...

ఇంకను చాలవోట్ల వర్షము కురియవచ్చును. ఆర్. ఎల్. ఎల్. బోస్, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

సానికవార్తలు.

ఉపన్యాసము:— 4 తేది బుధవారమునాడు సాయంత్రము కల్లెట్టి హాలులో 5-30 గంటలకు ప్రముఖ సం...

తపాల సమాచారము:— కొలంబోనుండి కచ్చుల్వేలూరును స్తీమరులో మోరీమునకు (మెసోరీము) కల్లెట్టి హాలు పంపబడునగాన వెనుకవ్రాసిన ప్రకారము...

హైందవద్రామిక సంఘసభ, చెన్నపురి:— శ్రీమాయతనము 1-15 గంటలకు మహాజనసభాభవనమున 10 వ హైందవద్రామిక సంఘముయొక్క ఉపన్యాసము...

ఆర్. సి. క్రిష్ణస్వామియ్యర్. ఎమ్. బి. అందు సి. ఎమ్. గార్జునరావుయొద్దను:— నెంట్లుబాన ఆంబులెన్సు సంఘముయొక్క 2 వీటి ఇండియా కాఖు గా...

వృత్తాంతములు

అన్నదానము:—గుంటూరు నవాబులకు రాజారాం సింగుగారి పుత్రులు కార్తీక పుష్కపాక్షమి దినమున పెద్దయత్నము...

కాసుపాడు పుస్తకభాండాగారము:— ఈ నెల 6వ తేదీన వెంటపాడు డిప్యూటీ తహసీలుదారు లక్ష్మరాజు లక్ష్మరాజు పంతులు బి. వి. గారి యాధిపత్యముక్రింద ప్రారంభింపైన సభ జరుపబడునని కార్యదర్శి గారు వ్రాయుచున్నారు.

ఉలవల్లి సంగ్రామసమాధి:—కడచిన నెల 19వ తేదీన విక్రమోలు డిప్యూటీ తహసీలుదారు ఆంగర మూర్తినా రాయబంతులు బి.వి. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో యుద్ధాధికై 300 రూపాయలు చందాలు వేయబడినవి.

దేవునిగుడిలో దొంగలుపడుట:— పోలీసులలోని సిద్ధేస్వరం పేరుయందు మున్ను మార్కండేయ దేవస్థానమున కడచిన నెల 14వ తేదీనాఁది దొంగలుపడి దేవునిగుడిను, వస్తువులను దొంగిలించుకొని పోయిరి.

మనోరమ పుస్తకభాండాగారము:—కడచిన నెల 20వ తేదీన బత్తుల నన్నారెడ్డిగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినసభలో నొక పుస్తకభాండాగారము స్థాపింపబడినది. 300 రూపాయలు చందాలుగ వేయబడినవి.

ఘంటకాల వాలికాపాఠశాల:— కడచిన నెలలో గొట్టెపాటి వేంకట నరసింహముగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగిన సభలో వాలికలకు ఒక హాసుము లియ్యబడినది. ఈ యంత్యము ముగిసిన పిమ్మట రామమోహన పుస్తక భాండాగారము వేయన నొక పుస్తక భాండాగారము స్థాపింపబడినది.

భీమవరము మహమ్మదీయులు:— కడచిన నెల 30వ తేదీన బకరీదు పండుగరోజున తమ ప్రార్థనలుచేసిన తరువాత అబ్దుల్ జలీల్ సాహెబుగారు ఆంగ్లేయుల విజయమున ప్రార్థించిరి. అది మహమ్మదు. నూర్జీన్ సాహెబుగారు వ్రాయుచున్నారు.

వేదార్థ గ్రామముల రాజధాని:— ఈ యూరివారు యుద్ధాధికై 102 రూపాయలు చందాలువేసి పంపిరి. ఇందు గమని మాధవరావుగారు 40 రూపాయలు విచ్చిరి. ఈ గ్రామములు ఆధికారుల ప్రోద్బలము లేక మునుపే వామే యాచిధముగా చేయబడి ప్రశంసనీయము. అది యొకరు తెలియ లేదు చున్నారు.

శిశుపురంరాజుగారి యాదాగ్రామము:— శ్రీ శిశుపురం రాజావారి యేలుబడికి లోడియన్న మా గ్రామమున నెల కొల్పబడిన బ్రాహ్మణ మూర్త్యుదయ పు సక భాండాగారమునకు శ్రీరాజా ప్రభువువారు ఆంధ్రభాషాభివృద్ధియందు తమకుల సహజ సాహసాదాగ్రములతో ఏబది రూపాయలు విరాళముగా నొసంగి తమ భాషాభివృద్ధియందు, ప్రభాభివృద్ధియందు కల్పించివేసిని యీ భాండాగార కార్యదర్శిగారు, వ్రాయుచున్నారు.

తాడిపర్తివాసుల కష్టములు:— తాడిపర్తినుండి గన్నె వారిపల్లెఁజురు రోడ్డు ఉన్నది. గన్నె వారి పల్లెఁజురు నెలగల గూడూరునకు రోడ్డులేదు. కెనగలగూడూరునుండి యల్లూరు కఱకు రోడ్డు గలదు. ఈ మధ్య గన్నెవారి పల్లెనుండి కెనగల గూడూరునకు రోడ్డులేదు. ఇందువలన వ్యవసాయమున ఎన్న బండ్ల రాకపోకలకు చాల కష్టముగ నున్నది. కావున సంగతి మా తాలూకాబోర్డువారు విచారించి యీ రోడ్డును కట్టుచు వేయవచ్చును. అది పిరిగి కేకకూర్చి అప్పుగారు వ్రాయుచున్నారు.

ఒకమిషనరీ భక్తుడు:—గుత్తి లండనుమిషను ఇలాకా రెవ. హెచ్. డబ్ల్యు. వైట్ వొరగారి శ్రేష్ఠపుత్రుడగు చార్లెస్ వైట్ కడచిన నెల 23-వ తేది కుక్కవారమున చనిపోయెనని తెలుప చింతించుచున్నాను. వీరవయస్సు నాలుగేండ్లు. ఆట్టిడీక సాగరములో మునిగియున్న సెవ. వైట్ వొరగారు శ్రీయపుత్రుడు మరణత్యయ్య నెనున్న సుఖించుచుండ కలరా పీడితులైయున్న క్రైస్తవులకు దుఃఖించి వారి కష్టములను విచారించుచు క్రికెటర్ల సహాయముచేయుచున్నారు. ఇట్టిదేదా భక్తులక్షణము. అనియొక క్రియస్త్రపుడు వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్రమహాజనసభ.

(మా విశేషముని యుద్ధసందే)

1914 సం॥ నవంబరు అక్టోబరు 28 తేదీన ఏలూరులో గౌ.మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులువారి గృహమునందు ఉపసంఘమువారి సభ జరుపబడినది. ఈ దినగ సభ్యులు సభ నలంకరించిరి.

మొరారాజుశ్రీ, గౌ.మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు. భోంకట్టాభి సీతారామయ్య పంతులుగారు. వెత్తిపొట్ల వీరయ్య పంతులుగారు. అయ్యదేవర కాశీశ్రీరావు పంతులుగారు. నిజమహా మనుమంతరావు పంతులుగారు. చలా శేషగిరిరావు పంతులుగారు గౌ. సి. యస్. నరసింహారాజుగారు. వ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు. వల్లూరి మూర్త్యుకారాయణరావు పంతులుగారు. పరాంతకం రామమూర్తి పంతులుగారు. గౌ. రాజా కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావు పంతులుగారు. లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావు పంతులుగారు.

గంటిలక్ష్మన్న పంతులుగారు సభాసంతకము విచ్చేసిరి. వ్యాపతి సుబ్బారావు పంతులువారు ఆగ్రాసాధిపత్యము వహించిరి.

- 1. మొదటి తీరుమానము. కొన్ని విలుల నంగీకరించుట. 2. సంచారకార్యదర్శి పదవికి దరఖాస్తులు వెట్టుకొని నవారిలో లెగివారు లేనందున ఈతీరుమానము వచ్చుసభ్యులకు నిలుపుదల చేయుటయైనది. 3. ఉపసంఘమువారిచే వ్రాయబడిన ఆంగ్లోధారక సంఘమును గుర్తించ నిబంధనలను సాండింగు కమిటీసభ్యులందరికి తెలియపర్చుటకు తీరుమానింప బడినది. 4. రాబోవుసభ డిసెంబరు నెలలో మదరాసులో జరుపుటకు తీరుమానింప బడినది. 5. స్వతీయాంధ్ర మహాజనసభవారి 3 వ తీరుమానము లోని 1. 2. భాగములనుగూర్చి మదరాసులో జరుబోవు క్యాంపునియయ నిర్ణయసభవారికి, అవ్యవసంఘము వారికి, హైందవదేశీయ మహాజనసభ వారికి, వ్రాయుటకు ఉపసంఘపు కార్యదర్శిగారికి అధికార మివ్వబడినది. ఆగ్రాసాధి పతిగారికి వందనములతో సభముగిసెను.

వైదికులు.

వాణిజ్యోదయ పదార్థములు

యధ్యక్షమయమున దగ్గరనుండు నక్షత్ర ప్రతిపదాలియు సంగ్రామమునకును కేసులను దావారపదార్థములను నుండు గుండు సామానులను వెండిగోళావళను. ఆహారపదార్థము లొక క్షేత్రమునందును మరలగుండు సామానులను మరలొకక్షేత్రమునందును నెడికొనిన మెడకు లోకించుకొనను. 250 బారులకు సగటు మెడగుండు ప్రతివైదికునకు నొకగుండును. వానిలో 10 బారులకు సగటు మెడగుండు మాత్రము మెడకు వాడతాల్సిన స్థితిగానుండుకొనను. యధ్యక్షము నిరాటంకముగా మెడకునుండుననిన వైదికులవద్ద నాహారపదార్థములు నయధ్యక్షముయొద్దనుండుట యత్యవసరము. వీనిలో కేకలేకదాయము వైద్యములు 25 హీనములగును. నష్టము సంభవించును.

యధ్యక్షము 20గుచున్నప్పుడు వైదికులకందరికిని వలసివలె ఒక్కొక్క మెడకులకు 3 మెడకులకు మిగిలి. అందులో వైద్యములకు విశేషముగ నున్నప్పుడు క్రమ వర్ణనాతీతము. ప్రతి వైదికుని కు క్షేత్రపులను దాకబోవునపుడు 50 హీనుల పరికరములను మోసికొనిపోవలసియుండును. ఇంతవరపును మోయునపుడు క్షేత్రపులను నడుచుకొనిపోవుటవలన పనికిక్రమముగ ముగిలుగుట సహజము. ఈక్రమము సాధ్యమగునంత తక్కువగ చేయుటకు వైద్యాధికారియేర్పరచు సాధనములనుబట్టి యే సంగ్రామఫలిత మెర్పడుచుండును. వైద్యముల క్షేత్రమున మిగిలిన నర్థసాధారణముగ వైద్యములయొక్క సామర్థ్యమునకు లోటులుగకుండు నెలవబెట్టుటకునుగూడ నీసాధనములుపనించును. కడుపునకు తిండిలేక తుపాకులకు మందులేక వైదికులు క్రమపడినట్లే యిరుగు చుండును.

ఈలాంటి కలుగుటకుండుటకు యెయ్యిర్పాటు లొనర్చబడినదియు మాంచెరుగార్డియనుపత్రికయొక్క సంగ్రామ విలేఖనావాయుచున్నాడు. ఆహారపదార్థములు నిలువచేయుటకు ప్రదేశమునకు బహుమారుననున్న సేనాముఖమునందలి కందకములలో క్షేత్రపులనుతాకుటకు సిద్ధముగ వేచియున్న వైదికుల కాహారపదార్థముల నందించు విషయమునుగూర్చి ముందు వివరించెదను.

పదతి

దక్షిణాఫ్రికా యధ్యక్షము జరిగిన పిమ్మట నీ పదతియంతయు విస్తారముగ మారినట్లు యున్నది. వెనుక రోజులకు సరిపడు నాహారము సిద్ధముగ నుంచబడుచుండెను. ఇప్పుడు 2½, 3½ రోజులకు సరిపడు నాహారము మాత్రమే సిద్ధముగ నుంచబడుచున్నది. దానిలో 1, 2 రోజులవరకుగా సహాయ నాహారము నెనుకుని సంచిలోను 1 పూట తిండివంట వాని బండిలోను, 1 పూట భోజనమునకు సరిపడు తిండిభాహార వసువులును రైలుబండిలోను నుంచబడును. మొత్తముమీద 2½, 3½ రోజులకు సరిపడు నాహారము మాత్రమే సిద్ధముగ నుంచబడుచున్నది. వెనుకటికన్న నిప్పుడు తక్కువగ నె యిచ్చుచున్నాము. ఈపదతి యట్లుపనిచేయునో యని పరీక్షించుచున్నాము. వెనుకటిపదతికన్న నిదియే మంచిపనిచేయునని యూహించుచున్నాము. ఇప్పుడు విద్యార్థికులములుండుటవలన సామానులు నిలువయుండుట ప్రదేశమునంద పంపకము చేయువలసిన ప్రదేశముయొక్క దూరము హెచ్చించబడినను పంపకము క్షేత్రముగా జరుగుటవకాశముకలుగుచున్నది. ఈబండ్లలోపూర్తిగాసామానులను వేసికొని 47 మెళ్ల దూరమువరకును పంచిపెట్టుచుపోయి సాయంకాలములొపల తిరిగి నిలవసలయు చేరవచ్చునని నిశ్చయింపబడినది. ఆబండ్లు గంటకు 12-14 మెళ్లు నడుచును. గుజుప్తుదశమునను సామానులను కొనిపోవు రేల హంద్రుల బండ్లు గంటకు 16-20 మెళ్లవరకునుగూడ పోవును.

అవసరభోజనము.

వైదికుడు దగ్గర నుంచుకొనుటకు పదార్థములలో చోకలేటను, పానకమును పోసుముగాని దానితో సమానముగా ను పయోగముగల మరయొకక్షీర మాంస కృత్తపదార్థమునుగానిచేర్చి యిచ్చెదరు. ఈ ఆహారమును చెట్లయొడువతో చేయుటయొక విషయము కాకితముతో చుట్టి 6½ అవున్సులు బరువుగల సత్తెదప్పాలలో నుంచి మూడు లతికించెదరు. వై యధికారి యొత్తపుముదగాని లేక ప్రాణావసర సమయములందు విడగొట్టరాదు. అప్పుడప్పుడు కొంచెము కొంచెముగ తినుచు త్రాగుచు నన్నచో నీ యాహారము 36 గంటలవరకును సరిపడునని లెక్కింపబడినది. ఒక

రోట్టెదెరడును ½ పైంటు కీళ్లలో నుడకబెట్టి పోనీయమును తియ్యుచేయుదు. బాగ్ర త్రవ్వడైన నిలవకము 1 హీను కిస్తాకులు 12 అవున్సులు 5½ అవున్సు లేయకు 2 అవున్సులు పంచదార ½ అవున్సు ఉప్పు 20 అవున్సులు జున్ను మాంసదావకము 1 అవున్సును కలిపి వైదికుని దగ్గరనుండు నాహారముగాను. దీనికి (వోసులేమను) అయినభోజనమనిపేరు.

యధ్యక్షులకాల అనగ వంటకాలను గల బండియొక్కయు పయోగము నుం యాయధ్యక్షము లో పరీక్షింపవలసియున్నది. ఈ సంచారపాకశాలల యధ్యక్షమును పరాసు రివ్యూ జర్నలు ప్రెస్బిటేరియన్ లిడవరకు కొన్ని సంవత్సరములనుండి పరీక్షించి యామోదించియుండుటకు సిప్పుడా పాకశాలలను వారు వాడుకచేయుచున్నారు. మాయధ్యక్షం పాకశాల రెండిగొట్టుములచే లాగబడకట్టియు ముడుచుటకు నీలగుండ్రీయు బండియొక్కది. 12 గురు మనుష్యులకు 10 కార్బురులు వేడిఅన్నము చొప్పున 250 మందికి సరిపడు వంటకము నాబండిలో వండవచ్చును. బండికి వెనుకప్రక్క నొకవేడినీళ్లకాగును పోయ్యాయను 4 వంటగిన్నెలునుండును. చిల్లర ఫలాహారపదార్థములుగూడ బండిలోనుండును. సవరికరమగు నొక వైద్యమువలన నాక్రిమింకొనబడు ప్రదేశము మరలత విస్తారముగ పొడుగుగలిగియుండుట తటస్థించుట యొక్క టిమాత్రమే యా బండ్ల వలన కలుగు విస్ఫంపదయొక్కది. వైదికుల వరుసలును సామాను బండ్లవరుసలును గలనీ రాబాటన్న 17 మెళ్లపాద నాక్రిమింకొనట గొప్పయిబ్బందియే యగును. కాని యా సంచారపాకశాలయొక్క యపయోగ మధికముగ నున్నదనుట నిశ్చయము. ఏమైన వైద్యముఖమునపోయినట్లయినవైదికుడు తిరిగియును చేరవెంటనే వెచ్చవెచ్చని యాహారముతనికి తిన నల్పును. పూర్వకాలముందు వైద్యములొక ప్రదేశమునండి మరియొక ప్రదేశమునకు దూరప్రయాణములు చేయవలసి వచ్చినప్పుడు వారు గమ్యస్థానమును చేరవచ్చుటకు వంటచేయవలసి వచ్చుచుండెను. మార్గదర్శన పరకతులగు వైదికులు నిద్రాటములై యాహారము నాపేక్షింపకయే నిద్రించుచుండిరి. వారట్లుగాధనిద్రలో నుండగ వంటయైన పిమ్మట వారినిదరిని మేలుకొలిపి యాహారములను పెట్టుట వైదికోద్యోగుల కెంతయు క్రమకరముగా నుండెను.

అంచెలు.

వైద్యముఖమున పోయారొక సహాయముపంపుటకు వచ్చిన వారిని బెట్టులతోలివవారిని లోలగించుటకు వైదికుల కాహార పదార్థములను గొనిపోవుటకు తుపాకులకును ఫిరంగులకును రవ్వలను గుండ్లను పంపుటకు మొత్తముమీద సంగ్రామరంగమున వైదికుల కవసరములగువాని నన్నట్టిగూడ వెనుక భాగపు కొననుండి సమకూర్చుటకుగూడ నంచెలుపెట్టుట యవసరము. యధ్యక్షులలో నుపయోగించబడు నాయుధములనుబట్టి నిరుపయోగులగువారికంభ్య వేర్వేలుగా నిరూపింపబడుచుండును. యధ్యక్ష ప్రారంభించబడిన మొదటిసంవత్సరమునందు యధ్యక్షు చేయుచున్న వైదికులలో నూటికి 70 మంది నిరుపయోగులగువరని నిర్ణయింపబడినది. ఈతీర్మానములను గా లెక్కచూచుటవలన ప్రస్తుత కాలసందర్భములనుబట్టి ఒక్కొక్కపటాశమున 14000 మంది వైదికులు యధ్యక్షుచేయుచుండుననియును అంచెలమీదవీరికందకసామగ్రినందించుచుండవలయుననియును అట్లుపరకాలు జరుగకుండునయధ్యక్షు నిరాటంకముగ జరుగ నేరదనియు లేచుచున్నది. వీరికందరికిని భోజనపదార్థములను సమకూర్చుటకు ప్రతిదినమును అంచెలమీద 110 టన్నుల సరకు పోవుచుండవలెను. ఆసరకు కొనిపోవుటకు 89 చిన్న బండ్లుగాని 39 పెద్దబండ్లుగాని యుంపవలెను. ఈసరకులు 3 మైలుదూరముగాని యంత్రసహాయమున గిమడ్చగలిగినచో ½ మైలుకు తక్కువకాకుండుగాని వ్యాపించును. ఒక్కపటాలమునకు కావలసినఫిరంగి మందుగూడు నిలన 376 టన్నులును తుపాకీమందు 178 టన్నులును మరతుపాకులమందు 9 టన్నులును మొత్తము 558 టన్నులు వైద్యముఖమునకు పంపబడుట కప్పుడును సిద్ధముగానుంచుచుండవలెను. రోగులను గాయములు తగిలినవారిని వైద్యముఖమునండి వైద్యపుష్టముననున్న వైద్యశాలకు కొనిపోవుట కేర్పాటులుజరుగవలెను

అచ్చులకొలిపినము.

కొద్దికాలములో శీఘ్రగాములగు ఫిరంగులను తుపాకులును టన్నులకొలిపి సేసమును వ్యయపరచుచుండును. కాన నవినకాల సందర్భానసారముగ జరుగు యధ్యక్షమునకు సరిపడునంత సేసమును కూర్చి యుంచుటకు గురించి వెళ్ల సంవత్సరములనుండి వైద్యాధికారులు క్రద్ధతో నాలోచించుచుండిరి. ప్రస్తుత మీ గుండ్లను రథలను సమకూర్చి పద్ధతియులున్నది.

టన్నుల కొలిపి సేసము బండ్లలో నింపి పంపెదరు. ఆ బండ్లు యధ్యక్షమునకు 1000 గజముల దూరములోనుండును. పెట్టె పట్టములు గల భూమియొకచో నవి యొకను దగ్గరగ రావచ్చును జంతువుల గుంపులు కంపెనీ కొక గుంపుండును. ఒక్కొక్క జంతువు రెండేసి పెట్టెలను మోసికొని వైద్యరంగమునకు 4-5 వందల గజములదూరమువరకు వచ్చును. వీనినిబాధనుండి సరకు తీసికొని వైద్యముఖము వరకును పోయి ప్రత్యేకపరిజనులందించుచుండురు. ప్రతి పరిజనుడునుగూడ నామగడుగుండును పెద్దసంచలలో వేసికొని భుజములకు దగిలించుకొని పోవుచు దానిపొడుగును వైదికుల కిచ్చుచుండును. ఈతీర్మాన పరిజనులు జంతువుల కడకును జంతువులు బండ్లకడకును రాక పోకలు చేయుచు సామగ్రిలను సమృద్ధిగానందించుచుండురు. వాద్యములను మ్రోగించువారిచే తిరుచుగా నీమందుగుండు నందించుటకును డోలీలు మోయుటకును నియమింతురు. యధ్యక్షములో చనిపోయినట్టియు గాయములు తగిలినట్టియు వైదికుల కద్దనున్న మందుగుండునుగూడ వీరుసమకూర్చి యధ్యక్షుచేయుచున్న వైదికులకును సహాయకులకును యిచ్చుచుండురు. వైదికోద్యోగులను బాకాల నూచువారును 50 బారుల ముందుగండును. దగ్గరనుంచుకొని యవసరమునుబట్టి యిచ్చుచుండురు. గొట్టములకుగూడ 12-15 హీనుల ఆహారము సిద్ధముగ నుంచబడును. లెక్కిన ఆహారమును మోయుటకు జంతువులుగలవు.

రెయమండు పాయస్కేరు

వారి సుగుణములు.

సత్కుల సంజనము, పొండిత్యము, మనోనిగ్రహణము, నను సుగుణత్రయమును పాయస్కేరుగారికి భూషణత్రయముగానున్నది. పరాసు దేశీయులందరను గూడ తమకును తమ బిడ్డలకు నీగుణత్రయమే ముఖ్యముగ నభ్యసనీయమని విశ్వసింపచున్నారు. పరాసు దేశము విపత్సమద్రుమనముగియున్న ప్రస్తుతసమయమున నిట్టి యుత్తమపురుషుడు కర్ణధారుడుగా నుండుట దేశభాగ్యమని చెప్పనొప్పును. పరాసు దేశీయుల సహజ లక్షణముల కన్నిటికిని పాయస్కేరుగారు ప్రత్యేక ప్రమాణమని నుడువదగును.

పాయస్కేరుగారు లాల్లె నుమండలనివాసిగాన జానపదసహజములగు సరస గార్భాంగి గ్యాజికులక్షణములన్నియు నాయనయందుమా ర్థిభవించియున్నవి. పరాసు దేశకనాజ కుభలక్షణములలాల్లె నుమండల వాసులయం దధికముగ కన్పింపగుచుండును. స్వగ్రామముగు చాల్లెవీతిగ్రామమునందే 15 వత్సరముల ప్రాయమబ్బవరకు నాయన విద్యాభ్యాస మొనరించెను. అతడు పాఠశాలలో ప్రతిరంగలి యందునుగూడబహుమతులను పడయుచుండే గాననే బహుమానిత బాలుడనునాను మత్యే సార్థకమైనది. అతనితండ్రి మంచినసరులంగలవాడు. సిబిలయింజ నీరుగపనిచేసిన ప్రసిద్ధుడై ధనవంతుడుగూడాయెను. తనకుమారుని చురుకుదనమును పరికించి యాతడాబాలుని లూయసుల గ్రాం డమప్రదేశమునకు విద్యాభ్యాసమునిమిత్తము పంపియుండెను. ఇంగ్లాండు దేశమునందు యాటసునగరమువలె పరాసు దేశమునందు లాగ్రాండు సుప్రసిద్ధము. పరాసుయువజనుల కందరకును వాఙ్మయమునందభిలాష మధికముగ నుండుట గజము. పాయస్కేరునకు గూడ వాఙ్మయమునంద బలులనే యభిమాన మధికముగ నుండెను గాన నాతడు లాగ్రాండునందు విద్యాభ్యాస మొనరించుటకు మొదలుకొంచెము సందేహమున నూగులాడెను. పరాసుయువకులందరను గర్వితులే. వారిగర్వము బుద్ధిభిక్షనము. ఆసక్తి - వికాలహృదయములతో కూడినదిగా నుండును. పాయస్కేరు స్వగ్రామమునకు వ్రాయు లేఖలలో సహవాకుల యాకృతుల నతడు చిత్రించుచుండును. పాఠశాలలోని విద్యాభ్యాసమునకును స్వగ్రామమునందలి విద్యాభ్యాసమునకుగల వ్యత్యాసమును చర్చించుచుండును. అతనితల్లి పరాసుయువజన సహజలక్షణ లక్షితయైయున్నది. ఈయనకు పండితీవనము నందు నిరస నమధికము. చిత్రలేఖనము సార్థకజీవనము కాలేరని యామెమ్మకముగాన నామె తనపుత్రుని వ్యాయవాదిని చేయదలచెను. అతడట్లు న్యాయశాస్త్రోత్తమపరీక్షకు ప్రవృత్తుండగానే అతనికుపకార వేతన మొనగబడునదృష్టమకూడకలిగినది. మిల్లెండును హాట్ క్యూసుగూడ నప్పటికి యువకులును ఆనామకులంగ నేయుండిరి. భావిదేశాధ్యక్షుడు న్యాయశాస్త్రోత్తమ మొనర్చునాడతని “లాల్లె నుయచిత్రజ్ఞుడను” మారు చేరువ పిలుచుచుండువారమని యంహనలోవ్య ఆకాలమును తరుచు సురింపగోరుచుండును.

హంటుకోడ్డలూ తన స్టేషనుకంటేని ముందువారు
మునుగుమరమి నాలుగునికేతముల నేలను కార్పించే
వారు తినికొనగా, అందుకుగాను వారు తనకు చెల్లించవల
విషయమై రాజువేలగోపాల బహద్దరుగారికి, కానీ
పక్షవాదికి చివాదములని స్కూలుకాజుకోర్టు ప్రధానజడ్జిగ
యమూర్తి తీర్పుచెప్పగా, ఆతీర్పుమీదనుచు హైకోర్టు
అప్పీలు చేసికొనిదియందును గదా? న్యాయమూర్తి
క్రీందీ తీరున తీర్పుచెప్పిరి. స్కూలుకాజుకోర్టు ప్రధానజడ్జిగా
నికేతనమునకు నాలుగువేల రూపాయలనుకును నిర్ణయం
వలె న్యాగమైనదే. దానిని మేము నవంపబడలేదు. ఆ
మీదనుండిన కట్టవములనుగాను రూ. 2000 లియ్యవలయును
వారు తీర్మానించియుండిరి. వాదికొరుమేరుకు 5000 రూపా
లియ్యవలయునని మేము తీర్మానించుచున్నాము. నేలను
నిననేది మొదలు వైకమును చెల్లించుతానీ ఖుకమున వదిలి కట్ట
ను. అయితే, కార్పించేపక్ష వారు నేలను పొందటకు పూర్వ
వైకమును కోర్టులో చెల్లించియున్నార; కాబట్టి, మొ
నిర్ణయంపబడిన మోతమీద, వాది కోరుమేరను,
యియ్యవలెదరు.

ఆంధ్రవత్తిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ కార్తీక చంద్రము

మంగళవారము

సంగ్రామస్థితి.

"నేలే యుద్ధవార్తలేమిటి?" "యుద్ధమేపుడు ముగియాయా?" "మనపక్షమున కెచట జయము కలిగినది?" యను ప్రశ్నలను పండితులు పాదులు వేయుచున్నారు. ఈ ప్రశ్నలకు దగిన యుద్ధము నిచ్చుట సులభసాధ్యము గాదు. యుద్ధవార్తలలోని విశేషములను దెలిసి కొనుటకు సంగ్రామ ప్రధానచరిత్రమంతయును నాంగీకరించుకొని దెలిసియుండవలయును. యుద్ధ మేపుడు ముగియవలయును యుద్ధనిర్వాహకులు సయితము నిర్ణయింపవలెను. యుద్ధధర్మ విశారదులైన కీచేంద్రప్రభువు యుద్ధము దీక్షింపజేయునపుడు నూతనవిధానముననుసరించి ముగియుచున్నప్పుడు యుద్ధమునకు గలుగజూపిన కలిగిన జయ విజయములను పరిశీలించుచు సంగ్రామమును సమగ్రముగా జయము గలుగజేయునట్లు యుద్ధమును నిర్వహించుచున్నది. యుద్ధవార్తలలోని సారాంశమును గ్రహించుట కిత్తువలెనైన భావనాశక్తి గావలయును. పడమటిరంగమునందు దినగా జెల్లియముగూర్చుదేశముల సహాయము రమారము 30 లక్షల యోధులు యుద్ధమును జేయుచున్నారు. ముప్పదివేల విస్తీర్ణముగల చెన్నపురియందు దైదులక్షల జనులుగలరు. ముప్పదిలక్షల యోధులు సేనుచుటకు ప్రదేశమూ రుచెన్నపురియందు విస్తీర్ణమును మించియుండవలయును. యోధులబుద్ధి, గుణములను, ఖరంబులను, సేనాసములను, యుద్ధసన్నాహములను, ఆహారపదార్థములను గలిగియుండుటకు విశేషమైన శ్రమముగావలయును. ఇంతటివిశాలమైన ప్రదేశమునందు యుద్ధమును జేయుచున్న యోధుల కెలపోటు ముల నొకమాటతో ముగించుట యసాధ్యము. కాని జర్మనుల యుద్ధక్రమమును బట్టి యోచించిన మిత్రమండలికి జయముగలుగుచున్నదని తెలియుచున్నది. జర్మనుల ముఖ్యదేశ్యముపడమటిరంగమునందు ప్యాసినుగిరిమును మూడువారములలో నాక్రమించుకొనుట. ఆక్రమించుకొనిన పిమ్మటను స్వల్పసైన్యమును ప్యాసినుగిరిగూర్చి విస్తీర్ణములను సంతయును రువ్వనల నోడించుటకై హార్బురంగమునకు మరల్చుట. యుద్ధనూరంభమై మూడుమాసములైనను నాయుద్ధేయము కొంత యెడను ఫలవంతముగా లేదని స్పష్టమగుచున్నది. పోధుని ప్రధానిగార్త యుద్ధసీతలన జర్మనుల పూర్వమునున్నయను భిగ్గుములైనవి. సెప్టెంబరు 7 వ తేదీని ప్యాసినుగిరిమును సమాపించిన జర్మనుల సూర్యుపక్షము మూడియిను ఈ ప్రాంతముల ప్రాంతములందు మిత్రమండలి సైన్యములకు సోపానము 100 మైళ్లదూరమునకు మరల్చబడినది. జర్మను యోధులలో 5 లక్షలమంది సహాయులు పితిగూర్చులను వైరి. లీలి మాబూడి మూడున ప్యాసినుగిరిమును జేరదలచిన పన్నాగమువలెనది. తిగిదర్మనులు ఆట్రెడు కలెమార్గమున ప్యాసినుగిరి యెత్తుచిరి. కాని ఆయత్నమున, మిత్రమండలి సైన్యబలమువలనను బ్రతిమనాకాడికలయివలనను నిష్ఫలము చేయబడినది. ఇప్పుడు పడమటి యుద్ధరంగమునందు ఆట్రెడు-లిలి

మూడుగ 250 మైళ్లదూరమున యుద్ధములు జరుగుచున్నవి. ఇంతటి మహాసంగ్రామముల మొత్తమున ముగిగిని శీఘ్రమునగాని తేలునని నమ్ముటకు వీలులేదు. పడమటిరంగమునందు జర్మనులు దిన శౌర్యప్రతాపములను తటస్థులును నిరపరాధులును వైన జెల్లియనులపైజూపి వారిదేశమును స్వపదలను ప్రజలను వివారముపాలుచేసిరి. జెల్లియములోని కొంతభాగము జర్మనుల వశమైనను జెల్లికునుల శౌర్యప్రతాపము బుడగక విజృంభించుచున్నది. పడమటి రంగమునందు మిత్రమండలికి నిజయము క్రమక్రమముగా గలుగుచున్న విధమునను తూర్పురంగమునందు వారిపక్షమునకు జయము గలుగుచున్నది జర్మను చక్రవర్తి తనదృష్టిపై పడమటి రంగమునందు ప్యాసినుగిరిమునుమీదను వలె తూర్పురంగమునందు వార్తామీదను విలిపెను. జర్మనులు వార్తానగరము నాక్రమించుకొనిన రువ్వనలకు వారి నచటనుండి తగుముట కష్టతరమగును. జర్మను లాభయపాస్యములందు శాత్రువర్తామియందు యుద్ధమును జేయవలయునని యుచు తను భూమిసూక్ష్మతముగ నుండవలయుననియును పూర్వమును పన్నిరి. ఆపూర్వవిధానమునకై గిలిషియానును రువ్వనల నెవరొక్కనుకై యాస్తియనులు నిర్ణయించబడిరి. తొమ్మిది లక్షలినలదర్మనాస్తియనులను పూర్వముగ నోడి పోయిన పిదప నాస్తియనుబలము తగిలినది. 4,00,000 యోధులు సహాయులు తుర్కాత్రులును వైసపు జా పక్షమునందు దేశపు సైన్యమునకును ప్రజలకును విశ్వాసమునుపని నమ్ముటకు వీలులేదు. గిలిషియాను దాస్తియను లెవరొక్కనలసి న రీతిని పోలాండునందు జర్మనులు ఆస్తియనులు కలిసియును, తూర్పుప్రప్యానుందు జర్మనులును రువ్వనల నెవరొక్కని యోధులనుజలు జర్మనుల పన్నాగము. పోలాండునందు దభయసైన్యములను రువ్వనలలోడిచిరినియును వాగ్ధాకుపడమటివైపున నరువదివేలదూరముననున్న కొద్దువరకును రువ్వనల సైన్యములు వెళ్లి న్యాపించిన ననియును తెలియుచున్నది తూర్పురంగములోని మధ్యరంగమునందు జర్మను లోడిపోయిరి. తూర్పుప్రప్యానుందు యుద్ధారంభమునందు ప్రవ్వనలకు జయముగలిగినది కాని, ఇప్పుడచటకు రువ్వనలు తిరిగి జర్మనులపై దాడిజేయుచున్నారు. జర్మనులు తూర్పుప్రప్యాను దగ్గములలో భాగగ రక్షించుకొనియున్నారు. ఆమాగమున బగ్గును నగిరమునకు బోవ యత్నించుట రువ్వనలను గష్టసాధ్యము. రువ్వనల మర్మమును గ్రహించి గిలిషియా పోలాండుల ముఖమున జర్మనుదేశమునందు ప్రవేశించునట్లుగాచిరి ఆ యుద్ధయము సఫలమగుటకు చిరకాలము పట్టును. రువ్వను లప్రతిమానమైన పోరాడ ప్రతాపములతో వా పనిని నెగ్గించుటకు పాటుపడుచున్నారు. రువ్వనుల ముఖ్యదేశ్యము జర్మను సైన్యములను పడమటిరంగమునందు హార్బురంగమునకు మార్చుటయే యున్నది. ఆ ప్రయత్నమునందు రువ్వనుల ప్రయత్నములు కొంతవరకు ఫలప్రదములైనవి. పడమటిరంగమునందలి మిత్రమండలి సైన్యములముఖ్యదేశ్యము జర్మనులను ప్రాస్తు జెల్లియములనుండి తరిమివేయుట. ఆఫలప్రాప్తికై రువ్వనుల యొత్తిడి సాయపడుచున్నది. సాయాన్యులకు జర్మనులంతవరకే పరాజితులు కాలేదని శోకగలుగవచ్చును. దానికి ముఖ్యకారణము జర్మనులు యుద్ధసన్నాహమును త్వరలో జేయగలుగుటయును చేసియుండుటయును నితరులు త్వరలో జేయుటకువీలులేక పుటయును వైయు

దూరదేశములనుండి రణరంగమునందు జేరుటకు కాలము సాధనములు గావలయును. కాలహరణమైన కొలది మిత్రమండలిపక్షమునకు బలమును జర్మనుపక్షమునకు దుర్బలమును గలుగుచున్నట్లు యుద్ధవార్తలవలన దెలియుచున్నది. భారతీయయోధులు, గూర్ఖాలు, మూఠినయప్రతిమాన సాహసమును నలస రాజ్యసైన్యములు చూపనున్న సాహసధైర్యములును కాలహరణమైనకొలది యాంగ్లేయులకు గలుగజలబలమునకు నిదర్శనము. యుద్ధ మారంభమై మూడు నెలలైనను జర్మనుల సంకల్పము దూరస్థముగ న్నదిగాని సమీపించలేదు. అట్టివర్తిమానస్థితియే మిత్రమండలికి విజయనూచకమునయును జర్మనులకు పరాజయ నూచక మునయును గోపించవలసియున్నది. మహమ్మదీయులకు గా మన ఆగ్రానుగూరును మన హైదరాబాదు నైజాముగూరును ప్రకటించియును సామ్రాజ్య భక్తిపూరిత సందేశములను వినుటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము. మరెయొక విషయముగూడ నీ సందర్భమున కొంత సంతృప్తి కరమునది కలదు. తుర్కీ ఆధిపత్యగారు ప్రభుత్వమువారి యనుమతిలేకయే జర్మనులు అక్రమముగా రష్యాకై నెగ్గినారని వాక్కున్నట్లు వార్త తుర్కీ ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్ల సందేశములకు బ్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు కాసరాదు. ఆంగ్ల మిత్రమండలివారును యుద్ధమునకు సన్నద్ధులై తగిన చర్యయంతయు పుచ్చుకొనియున్నను తుర్కీవారి ప్రత్యుత్తరము వచ్చువరకు యుద్ధమునకు దిగకూడదని యాలోచించుచున్నారు. తుర్కీకిని, జర్మనీకిని విడివాని స్నేహమేమియు లేదు. ఇంకనుకొంత జర్మనీవైపునకు తుర్కీకి నసహ్యతయుండుటే సహజముగా నుండవలెనది. సిరియా ఆసియా మైనరులపై జర్మనీ కన్ను వేసి యున్నదనుట లోకప్రసిద్ధము. తుర్కీనిమోసపుచ్చి తాము గెలిచినయెడల జర్మనులదియంతయు భక్షింప బ్రయత్నింప నున్నారనుట తుర్కీకి తెలియనిసంగతి కాదనియే నమ్ముచున్నాము. కాని గ్రీసు మున్నగు రాష్ట్రములను ప్రతిఘటించి కాంతిచే తుర్కీప్రభువులు జర్మను దుర్బుధలంతదూరము పోవునాయని తలచి జర్మనీలో సంబంధములు కలుగజేసికొనివారనియు నొక్కపర్యాయము సంభవించినవెనుక వారు బలవంతులయిపోయి తుర్కీవారి నాడింప మొదలిడినారనియు నూహించవలసియున్నది తుర్కీయందభిప్రాయభేదము లున్నవనియు జర్మనులు పాపాగారి నగరుమీదికైచను ఖరంబులద్రవ్వ సిద్ధముగా నున్నారనియు నెరిపార్తలలో గలరు. ఇవయంతయు మా యూహకు ప్రోద్బలమగుచున్నది. ఈ కారణములచే తుర్కీవారు చక్కెరకాసింది హంతకుని యక్కునజేరు శిశువువలె లోకపాంతులగు జర్మనీవారి వలలోబడి ఇగిలికొని తిప్పించుకొనలేక మిగిలించుచున్నారని మా విశ్వాసము. పాకము ముడిదియుండుటచేత తుర్కీవారు జర్మనీ సహాయకులని ప్రకటించుకొను సందర్భములు ఏధిలేక సమకూరునమా. అట్లు సమకూరినను జర్మనీ కేయియు లాభము కలుగపోదు. హృదయము లేని సఖ్యము సఖ్యమో విరోధమో చదువరులే యోజించుకొనగలరు. క్లితిగతులను మొరజెట్టుకొని తమ చేసినయవివేకమును విశదపరచినయెడల నిప్పటికిని మిత్రమండలివారు శాంతులగుదురనుటకు వారి ప్రవర్తనయే సాక్ష్యము. హైందవ మహమ్మదీయుల సామ్రాజ్యభక్తి, తుర్కీవారు షోలాయమాన మోసనులే యగుట నిజమైనయెడల తప్పక యీ సఖ్యమును కలిగించునని నమ్ముచున్నాము.

అక్రమ - పార్శ్వ - పర్వ - ముఖ్యము

ప్రసిద్ధ - సమస్తసైన్యములు - బ్రతిమనసైన్యము

మన విశ్వవిద్యాలయమువారు తాము నట్టి పరిశోధకారులుగానుండుటకంటె పేరును సాంకేతిక ముచేసికొనుటకు కొంత బాధనాభాగమున గూడ పరిశ్రమచేయుట యుక్తమని తలచి పాశ్చాత్య విశ్వవిద్యాలయముల ఫర్మిని తమకు చేసిన ఉత్తమాచార్యుల నియమింప నుపక్రమించియుండుట క్లాస్ పాత్రము. కొత్తయంత్రముమనన కొత్త వ్యయమునుట వ్యక్తము. మనవిశ్వవిద్యాలయము లసలు ధనవంతముకాదు. అందులో మెట్రిక్యులేషన్ గురించినదానికి కడుగుడు వీరవడినది. కాం వెజ్ శేషముగ కొంత ప్రభుత్వమువారు ద్రవ్యమిచ్చుచున్నారని అది బహుశ్యము. విశ్వవిద్యాలయ మీరాజధానిలో ముగియవచ్చుకంటెను నెక్కవగా ప్రభుత్వమువారికి. ప్రభుత్వమువారిదయ్య ను బాగురపై కన్నుపైవజూచిట యీ విశ్వవిద్యాలయపు చిత్రవిధ ఎట్లాననెమి. నవీనోక్త షములకు విశ్వవిద్యాలయాధికారులే ద్రవ్యమూర్తిను లభయవలసివచ్చెడి. పలువలువిధముల పలువురు సలహాలనిచ్చిరి. పోటీకీజల హెచ్చించ వలెనయి పరిశోధకాలనున నాధికత్యము బూను ఉన్నోగులకు లచ్చు విశేషవిరాళమును నాపవలసి దనియు పరిశోధకారుల గౌరవవిరాళములను రైలుబల్కెములకు తగ్గి చవలెననియు స్కూలుస్ట్రో నెడిచి మెట్రిక్యులేషన్ కృత్యాపత్రము నిచ్చు నప్పుడు దును మెచ్చించవలయుననియు నట్లాలనిచ్చు నప్పుడు స్కాలర్ షిపులు కట్టించుచుకొనవచ్చు ననియుంచి అందుకుగాను కొంత ధనము చెల్లించుచు చేయవలసిదనియు నెన్నియో యంత్రముములు పొడనూపెను. ఇందులో పోటీకీజల హెచ్చింపవలయుననుట సంగీరించినయెడల నివృత్తికి ముగ్ధప్రియమును చుకకులకు దుస్సాధ్యమయిండు నుత్తమవిద్య సామాన్యజనముల కింకను దూరమై పోయియుండును. విశ్వవిద్యాలయాధికారులీ సలహాను త్రోసివేసియుండుట యెంతయు సంతృప్తికరము. మెట్రిక్యులేషన్ సర్టిఫికేషన్ కు 5 ల సెలెక్షియంకంటెయు వట్టాలకు రు 10. 20 ల రిజస్ట్రీ నియమించియుండుటయు కొంతవరకు విద్యార్థులకు భారమేయనుటకు సందేహములేదు. కాని యివి సంతస సమయమునకు సుబాధించిన వగుటచే సంతృప్తముగా దోచక పోవచ్చునని నమ్ముచున్నాము. విశ్వవిద్యాలయసభ్యుల నెవరులు పరిశోధకారులే యయ్య మానువలకుక తమ గౌరవ విరాళములను రైలుబల్కెములను దగ్గించుట కియ్య కొనియిండుట ప్రశంసనియును. పరిశోధకాలమున యాజమాన్యము పహించునుద్యోగుల విరాళములను నాపివేయకుండుటయు సమంజసమయే మా యభిప్రాయము

ఎన్నిసకాలువరకడ జెల్లియనుపైన్యములు కట్టాలను సెగనాట్టి జలప్రళయ మొనర్చి చేసిన ప్రయత్నములచే జర్మనుల దాడి మరల్చుబడననియు జర్మనులు వెనుకకొదిలి కొంతదూరమున మరల పైన్యముల కీర్పుకొనవలసినవారై నారనియు నమ్మకము ప్రబలి యున్నది. న్యూపోర్టు డిక్ట్యుమెంటులకు నుధ్యను రామస్వరేణియను శాపున జర్మనులు న్యూపోర్టు డిక్ట్యుమెంటుల రైలుమార్గమున కావలికి నగగా నుత్తరమునకు తిరునుడిసారు. తక్కిన జెల్లియను యుద్ధభూమిలో శత్రువు కాల్చులముల పోరాటము చాలించియున్నాడట! డిక్ట్యుమెంటుకు దక్షిణమునను నూర్పునను విశ్రమండలి వారు కొంత యెడము సంపాదించినారు. శత్రువునకు విశేషనష్టము కలిగించినారు. డిక్ట్యుమెంటుకు నుత్తరమున జర్మనుప్రయత్నములన్నియు భిన్నము లయినవి. ఇతిరప్రాంతములయందును, ముఖ్యముగా ఆగ్నేయ నను, ఆల్బర్ట్ లర్రాసులకుమధ్యను

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు. ఫ్రాన్సులు

పై బడు దంసుల నాంగ్లేయులు నెడలంగొట్టుట.
జర్మనులు రైలుదారిమానలికి తలుచుబడిరి.
పరాసువారి సర్వతోముఖ విజయము.
లండను నవంబరు 2:— హాల్లే:— రామకపల్లె నాక్రమించుకొనియున్న శత్రు సేనలు నియంపితమై డిక్ట్యుమెంటు రైలు దారి యవలికి తలుచుంగొట్టుబడి విశేషప్రయత్నము పాడెను. శత్రువుల కాల్పులను జెలిజనున సేనాముఖముయొక్క యితర భాగముల నెదుర్కొనుట మానివై చెను.
కలగలు శత్రువులు స్వతఃజనునిమిత్రమై శత్రువు కొనిన గోతులను విరువయోగములు గావించెను.
డిక్ట్యుమెంటుకి దక్షిణముననుండు పరాసు సేనలు పోగాటమును సాగించి ప్రభుత్వము పోయెల్లా నెల్లెను చుట్టుకొని యున్నది.
హాస్పిండ్లెలకు దక్షిణముననున్న యాంగ్లేయ సేనలను కొత్తగా చచ్చిచేసిన జర్మను సేనలు దాడులుగ నెదుర్కొనెనుగాని, దినసావసామున కాంగ్లేయులు తాముదలి వెట్టిన స్థలమును మరల నాక్రమించుకొనిరి. ఘోరుపైపు ప్రాంతమునం దాంగ్లేయు లనేకపర్యాయములు తిమ్మెదుర్కొనిన జర్మనులను మరలంగొట్టి వారికి విశేష నష్టమును గలిగించిరి.
సేనాముఖముయొక్క తక్కిన ప్రదేశమునందు, మిత్రి మండలి వారికిని శత్రువులము జరిగిన చిన్న చిన్న పోరాటములు దక్క: యుద్ధమేమియు జరగలేదు. పరాసువారి పురోగమము పర్యవోముఖము; అందులో ఆర్రాస్, ఆల్బర్టులకు నడుమను, ఎన్నుండియొక్క కుడియొడ్డు కట్టమీదను, సాన్యస్సున కథోభాగమునను, మ్యూసు ప్రాంతములందు మేల్కొనఁ దగియున్నది.

లిజ్జా ఆఫ్ ఆరరు అనుబిరుదు:

ఆంగ్ల సైనికుల దైర్యమునకచ్చుట.
లండను నవంబరు 2:— రాయల్ ఇంజనీరు పటాలమునకు సంబంధించిన లెఫ్టినెంటు జి. డాబ్బు గారున, మక్ స్టరు ఫ్యాసిల్స్ను పటాలమునందలి ఏ ఏ నైటు గారును, ధైర్యసాహసములై లిజ్జా ఆఫ్ ఆరరు అనుబిరుదు సత్కరింపబడిరి

రోహిల్లాస్థీయరు.

50 మంది తిరిగి కక్షింపబడుట.
లండను నవంబరు 1:— ఇదివరకు కక్షింపబడగా మిగిలిన 50 మంది శత్రుయదయమున కక్షింపబడిరి.
హెక్ట్యుస్థీయరులోని రహదారి కలువదిమంది ఆగ పడుటలేదు.

ఎమ్మెడెక్ ముంచిన చక్రాను క్లెస్టునాన.

కళాశులు సాబంగుచేరుట.
లండను నవంబరు 2:— బలేరీయా: ఎమ్మెడెక్ యుద్ధ నావచే ముంచబడిన పరాసువారి యుద్ధనావయగు మామ క్లెస్టులోని 45 గురు కళాశులును నౌకయుద్ధాగ్నియు సాబంగుచేరారు.

నెర్వ్ ఆక్రమికంబడలేదు.

లండన్, నవంబరు 2:— ఫ్యాన్స్. జర్మనులు వడ్డను నెన్నడు నాక్రమింపలేదని యధికారులు ప్రకటించిరి. జర్మనులు దూరమునండి యొకకొటను గుండ్లుకాల్చి పడంగొట్టుటకు ప్రయత్నించినాని యొకదినమువారి యేవిధమైన నష్టమున గలిగింపకయే వెనకిపోయిరి.

మిత్రమండలివారు ముందునకు నడువనిలిగినారు. రుమ్యా ఆఫ్రికాయాయందును పోలండునందును గూడ విజయము లుడును నేయున్నది. తుర్కీ నిషయమున మరియొక చోట వ్రాసియున్నాము.

మా పత్రిక యచ్చునకు సిద్ధమగుచు డగా తుర్కీ ముఖ్యగౌరవీ నల్లసముద్రములో జరిగిన యక్రమములకు క్షమాపణ వేడినాడని రూటరు వార్త బంపుచున్నాడు. ఇది స్థిరపడవలసియున్నది.

పరాసు దొరతనమువారి ప్రకటన.

లండను నవంబరు 2:— కోంకనను వాగ్దేకిది సంగతులను విన్నవాలి నెలియనేసి:— జెలిజ నునకు ఉత్తరమున కొద్దవంగతు లేవియు జరుగలేదు. లిహోన్కు దుక్కిసుకోయి, సాంటెర్రే, డి-వైల్లి-సరు, ఎయసు, సమీపములను, ఆగ్నేయలో గూరీ అడవిలోను, జర్మనులు పగటిభాగమున, మూడు పక్షి తీరముగ నెదిరించిరి. కాని, వెనుకకు నొట్టిచేయుచిరి. సోమకు ఉత్తరభాగమున మేను కొద్దిగయుందుకు పోవుచునే యున్నాము. పోనెజ్జాలో మేము జర్మనులమీద పడి యడము చేయుచుండుటవలన, నెయింటు మేరికి సమీపముననున్న ఉన్న తిక్కలములన్నియు మాస్పాఫీములో నున్నవి.

జెల్లియము.

జెల్లియములో లాకులను తెరచుట.
జర్మనుల కాళ్ళ్యము.
లండను నవంబరు 2:— డిక్ట్యుమెంటుకి తూర్పుగా జర్మనులు విశేషముగా పోలవినెచ్చెనని జెల్లియము కరిహట్టలలో ని రైటుడు ప్రతినిధి తెలియజేయుచున్నాడు. ఈ జరుకాలవ లాకులను తెరచుటచే జర్మనులు నిగాధారులైరి. ఇదివరకుండి న స్థలమునండి మటియొకచోటనుకు బోవుటకై యత్నించుచు న్నున్నది. జర్మనులు ముందునకు రాకుండ నిరోధింపబడినట్లు రూఢియగుచున్నది.

అమెరికా.

మరిట్టు తిరుగుబాటు.
ప్రభుత్వమువారు ఆణిచివేరుట.
లండను నవంబరు 2:— కేవలపురు: విక్టోరియా నందలి ప్రతిరోధకులు ఆణిచివేయబడిరి; 13 గురు చంపబడిరి, తిరిమండి గాయములు తగిలెను, 250 మంది ఖైదీలుగ కట్టు కొనబడిరి. ఈ మారిట్టునకు సహాయమునకు చేసిన చాలమంది వారిలో ముఖ్యులు పధింపబడిరి.

ఈజిప్టు.

ఈ ప్రి నేతము.
ఆంగ్లేయుల టెంటరీయలు సేలు.
లండను నవంబరు 1:— కెయిరో పట్టణము. ఇక్కడ నున్న ఆంగ్లేయుల టెంటరీయలు సేలు కవాతుచేసినపుడు, ప్రజల యితోత్సాహవరితు లయిరి. ఈ సేలో పదాదులు, ఆశ్వికులు మున్నగువారందరున్నారు.

పంజాబు

మహమ్మదీయ యాత్రాసానములు.
దొరతనమువారి ప్రకటన.

ఫిల్లీ: నవంబరు 2:— ప్రజలందరు తెలిసికొనటకు గాను ఇండియా గవర్న మెంటువారు ఈక్రింది విషయమును ప్రకటించిరి:— నిహార్ జనులు, కోపకారణమేమియు లేదు, మాత్రమే శత్రువుల దుగ్ధోపలలన టక్కిమాగో (అనగా ఇంగ్లాండుతో) యుద్ధమునకు దిగుట చాలచింతకావచ్చు. టక్కియద్ధము నకు దిగిం: న ఆరేఖియాలోని మహమ్మదీయ యాత్రాస్థానములను గూర్చియు, మెహబూబ్ యాలోని యాత్రాస్థానములను గురించియు, జెడ్డాశేవును గురించియు ఈ క్రిందివిషయములను హిందూదేశములో ప్రచురించువని ఇంగ్లాండు దొరతనము వారు వైప్రాయిగాలిని కోరిరి:— హిందూదేశమునండి పోయిన మహమ్మదీయ యాత్రకులను శత్రువులు బాధించవంత వరకు క్రిటీసు సేనలుగాని యుద్ధనాముగాని యాత్రాస్థానములను జెడ్డాశేవును మట్టుకొనవు. ఈ యాత్రాస్థానముల తోలి కి పోమని నమ్మకము చెప్పువలసినదని ఇంగ్లాండు దొరతనము కోరగా, మేము వారి కోరిక పోమని రషియా, ఫ్రాన్స్ దొరతనములు కూడ నమ్మకము ఇచ్చిరి.

పంజాబు మహమ్మదీయులు వారి రాజధికై

లాహోరు నవంబరు 2:— లాహోరు పంజాబువాడు జలంధరు మసీదులోను, లాహోరు కుదురు వరలి వానపా హిమ సేతులోను ప్రాధ్వనలు జరిగిన తరువాతి యుద్ధములో బ్రిటీషు వారికి జయము కలువరలెని ప్రాధించిరి. టక్కియద్ధములో జరిగిన విషయమును గూర్చి చెల్లించుటకు కొద్ది జులగా లాహోరు మహమ్మదీయులు పధిచేయటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

తురుష్కుల యుద్ధ సన్నాహము.

—(౧)—

మహావ్యూహముల అత్యంత భక్తి.

జర్మనుల బోధలను ఖండించుట.

మిత్రమండలివారు తురుష్కులకు వ్రాసిన లేఖ.

రాయబారుల అభిప్రాయములు.

లండను ఆక్టోబరు 30:—తురుష్కుల యుద్ధపు టోడలమీద నున్న జర్మను అధికారులు, తురుష్కు ప్రభుత్వాధికారుల కేమియె తెలియకుండగనే తమంతట తామె పీనిని తీసికొనిపోయి యవ్వను కేవులమీద పడియుంచురని రాయబారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. తురుష్కులు తమ జాతిని తమ యుద్ధపు టోడలమీద జర్మను ఉద్యోగులను తొలగించవలయును. ఇట్లు చేయునయెడల, బ్రిటను యవ్యాదేశము లేసందర్భములు వచ్చినను వాని నన్నిటికిని సిద్ధముగ నున్నది.

తురుష్కుల సందిగ్ధస్థితి

మిత్రమండలివారు సంప్రదించుట

లండను ఆక్టోబరు 30:—తురుష్కుల సందిగ్ధావస్థ విషయమై మిత్రమండలివారు ఒకరితో నొకరు సంప్రదించుకొనుచున్నారనియు, నీసందర్భమున తురుష్కులేమి చెప్పునది తెలిసికొనుటకు వేచియున్నారనియు రైటరు వార్తాసంఘము వారికి తెలియవచ్చినది.

జర్మనీవారి బెడరింపులు.

లండను ఆక్టోబరు 31:—వెట్రోగ్రేడు—ఏమాత్రము హెచ్చుతగ్గు వచ్చినను, జర్మనీవారు తురుష్కులను సాగ తీయుటకు వెనుదీయరనియు, బాస్టరుసులలోని తురుష్కుల రాచనగరుమీద గోడెను యుద్ధనావ ఫిరంగులను వేయటకు సయితము వెనుదీయదనియు అని జర్మను జౌర్నుగెట్టు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఇటలీ, రుమేనియా, రుష్యాదేశపు మంత్రులు.

ఒకరితోనొకరు ముచ్చటించుట.

లండను ఆక్టోబరు 31:—వెట్రోగ్రేడు—ఇటలీదేశపు రాయబారులు, రుమేనియా మంత్రులు, ఎం. సాజో హోఫ్ గారును రుష్యాదేశపురాజధానియగు వెట్రోగ్రేడు నగరమునందు చాలసేపు ఒకరితో నొకరు మాట్లాడిరి.

తురుష్కు సేనలు.

జర్మనులకు ఆగ్రహము కలిగించుట.

లండను ఆక్టోబరు 31:—తురుష్కు సేనలలో కొందరు జర్మనులమీద కోపముగనున్నదని, లండనుకు వర్తమానము వచ్చినట్లు రైటరు తెలియజేయుచున్నాడు.

జర్మను ఉద్యోగులను తురుష్కులు తుపాకీవేసిచంపుట.

అడ్రియానోపొలు నగరమునందు తురుష్కు సైనికులు నలుగురు జర్మను ఉద్యోగులను కొద్దిరోజులక్రిందట తుపాకులు వేసి చంపిరి.

బల్గేరియాను అధికారులు.

లండను నవంబరు 1:—సోఫియానగరము. టర్కీవచ్చి తనమీదపడినగాని, బల్గేరియా యుద్ధమునకు దిగకూడదని అధికారులనుకొనుచున్నారు. కాని వీరి పరితక్షణము చేయకూడదనియు, బల్గేరియావారు వెంటనే తమ తాటపథ్యభామును వదిలివెట్టి ఆంగ్లేయ పరాసు యవ్యాదేశములతో చేరి, యుద్ధములో ప్రవేశించవలయునని చెప్పుచున్నారు.

ఆంగ్లేయ రాయబారికి

గ్రాండువజీరు అభయహస్తమిచ్చుట.

లండను నవంబరు 1:—తురుష్కులు యుద్ధమునకు దిగరని గ్రాండువజీరుగారు ఆంగ్లేయరాయబారికి తిరిగి అభయ హస్తమిచ్చినట్లు 28 వ తేదీని కానిస్టాంటిన్ పొలునుండివచ్చిన లెంతివాత్తవలన తెలియుచున్నది.

దెయిలు జేగారు.

టర్కీ యుద్ధమునకు దిగకుండ తటస్థముగ నుండుటకు సోమని ఆయా అధికారులకు తెలియజేపట్టకై సోఫియా, బుకారెస్టు, వియన్నా, బెర్లిను నగరములకు తురుష్కులు దైయలుజేగారిని పంపుచున్నారు.

వాషింగ్టనునుండి వచ్చిన వార్త.

వాషింగ్టనునుండి లండను నగరములో నీక్రిందివార్త తెలిసింది:—తురుష్కు ప్రభుత్వాధికారులకు తెలియకుండగనే యుద్ధపుటోడలు రువ్వను కేవులమీద పడినవని, తురుష్కుల కోశాధికార మంత్రి కానిస్టాంటిన్ పొలు నగరము నందలి పరాసు రాయబారికి తెలియజేసెను.

మిత్రమండలివారి రాయబారులు

కానిస్టాంటిన్ పొలు నగరమునుండి వెడలుట.

లండను నవంబరు 2:—కానిస్టాంటిన్ పొలు—ఆంగ్లేయ రాయబారి కచ్చేలలోని ఉద్యోగులు నేటిరాత్రి యిక్కడనుండి వెడలిపోవుటకు యెర్పాటు చేసికొనినారు. వీరితో రష్యా, పరాసు రాయబారుల కచ్చేలలోనివారుకూడ బయలుదేరుదురు. చాలమంది ఆంగ్లేయులు వెడలిపోవుచున్నారు.

మిత్రమండలి తుర్కీ

గోడెక్ బ్రెస్లాను నిరుపయోగము చేయగోరుట

లండను నవంబరు 2:—గల్లెనముద్రములోని యుద్ధనావల నెందుకు ముట్టడించినది తెలుపుటకును, తురుష్కునావల మీది జర్మను ఉద్యోగులను దీసివేయుటకును, గోడెక్, బ్రెస్లా నావలను నిరుపయోగము చేయుటకును, మిత్రమండలి వారు తురుష్కుస్థానమును గోరిరి. ఇట్లు చేయనిచో రాజకార్య సంబంధము నిలచిపోవునని. తురుష్కులేమియు సమాధాన మియ్యలేదు. అయినను వీరి ప్రత్యుత్తరము విశోధమున వృద్ధి చేయని విధిమన నియ్యబడనని నమ్ముచున్నారు.

హాజీయాత్రికులు.

నుంచి ఆరోగ్యమునందుండట.

లండను నవంబరు 2:—బెర్లిన్: హెడ్ జాజ్ యాత్రకు పోయిన మహమ్మదీయులందఱు సుఖముగానున్నారు.

లండనులోని తురుష్కురాయబారి.

విశేషమంత్రిగారి నెలపుటిసికొనుట.

లండను నవంబరు 2:—ఈరోజున తురుష్కురాయబారి, సర్ యెడ్వర్డుగ్రేగారి నెలపుబుచ్చుకొనుటకై వారి యుద్ధకపోయెను. జర్మనీ ఆస్త్రియాలరాయబారులు వెడలిపోవునపు డెట్టియెర్పాటులుచేసిరో వీరికిని నెట్టియెర్పాటులే చేయబడినవి.

ఆంగ్లేయుల అభిప్రాయము.

లండను నవంబరు 1:—

టర్కీవారియందు ఆంగ్లేయులకున్న అభిప్రాయములను గురించి, వార్తాప్రకటనసంఘమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. యుద్ధారంభములో ఆంగ్లేయులు, ఫ్రాన్సు, రుష్యాదేశములతో సంప్రదించి యుద్ధములోనికి దిగకుండ తాటపథ్యముగనున్నచో టర్కీదేశపు స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగింపబడదని తెలియజేయు బడినది. జర్మను యుద్ధపుటోడల సందర్భములో టర్కీవారు తాటపథ్యమునకు భంగము కలుగునట్లు సంబంధించిన ఆంగ్లేయులు ఓసికనెట్టి స్నేహభావమును నిలుపుకొనుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని గోబిన్, బ్రెస్లానును జర్మనీవారి యుద్ధపుటోడలు పారిపోయివచ్చి తురుష్కుల కరణు జొచ్చినప్పటినుండి తురుష్కులభోరణిచూడగా ఆశ్చర్యమును, విచారమును కలిగించినది. జర్మనీవారి గోబిన్ బ్రెస్లాను మీది జర్మను కళాసులను తీసివేయుటకు కోరినప్పడు, తీసివేయుటకు చెప్పినదికాని అట్లు చేసియుండలేదు. ఇదియట్లుండగా యుద్ధము ప్రారంభమయిన తరువాత, ఎందరో జర్మను ఉద్యోగులు కానిస్టాంటిన్ పొలునగరమునకు వచ్చి అధికారులమతి విరిచి, కలహమునకు దిగుడని మంత్రులను నిర్బంధింపసాగిరి. జర్మనీవారి సలహామీద తురుష్కు యుద్ధమంత్రి ఈజిప్టుమీదను నూయజుకాలువమీదను పడుటకై సేనలను సిద్ధముచేసెను. మరియు, ఆకాబాసింపుకాఖలో మందుగనలు పెట్టుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి.

టర్కీ యుద్ధమునకుదిగుట.

నైజాముగారి ప్రకటన.

సికిల్ దాబాదు నవంబరు 2:—మోదరాబాదు నిజాముగారి యుత్తరువుననుసరించి మోదరాబాదు గజెట్ లో ఈ క్రిందివిషయములు ఉరుదభాషలో ప్రచురింపబడినవి. ఇది దానికి తర్జుమా:—యూరోపు యుద్ధముసందర్భములో ఇటీవల జరిగిన వ్యవహారములనుబట్టి తమదేశమునందలి ప్రజలు కలవరముకొందకుండ నుండుటకుగాను నైజాముగారు ఈక్రింది ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి. వీనిని ప్రజలు గమనించి, తమ యొక్కయు, తమపరిపాలకుని యొక్కయు, తమచక్రవర్తి యొక్కయు లాభమునకై, ఉత్తరువులలోనున్న ప్రకారము నడుచుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

నైజాముగారి ఉత్తరువు

యూరోపునందలి యుద్ధక్రమమునుబట్టి, ఈచిక్క సమయములో హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులందఱును బ్రిటిషు దొరతనము నెడ భక్తి కలిగి యుండుట విధియైయున్నది. ఈ ప్రపంచమునందు మహమ్మదీయ రాజ్యములందుగాని తదితర రాజ్యములందుగాని ఇండియా బ్రిటిషు పరిపాలనలో అనుభవించుచున్నంత మతస్వాతంత్ర్యమును వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమును ఇంకొక రాజ్యములో అనుభవించుటలేదు. ఇంకెవరు మహమ్మదీయ మతమునకు తామెంత స్నేహితులుగ నున్నారో? ఇప్పుడును అంతస్నేహితులుగ నుండుమనియు, తమ రాజ్యములోని మహమ్మదీయ ప్రజను ప్రేమించి, వారికి ఎట్టి ఇబ్బందులు కలుగకుండ కాపాడెదమనియు బ్రిటిషు ప్రభువులు నమ్మక మిచ్చుచున్నారు. కాబట్టి ఈచిక్క సమయములో హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులందఱును ముఖ్యముగ నాదేశములోని మహమ్మదీయులందఱును హాయిగ జీవించువలెనని అభిలషించుకొని బ్రిటిషు ప్రభువులయందు ఇదివరకునెంత గాఢముగ నశ్చలముగ రాజభక్తిని కలిగియుండిరో, ఇప్పుడును అటువంటి రాజభక్తినే కలిగియుండవలెను. బ్రిటిషువారు ధర్మయుద్ధము చేయుచున్నారని నేను నమ్ముచున్నాను. కాబట్టి ప్రజల పాలకులలోగల బంధమును పవిత్రముగనుంచి ఎవరేమటలు చెప్పి వెడత్రోవనుబట్టి ప్రయత్నించినను రహస్యముగగాని, బహిరంగముగగాని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువై రాజద్రోహపు కుట్రలుచేయక రాజభక్తిపరాయణులై యుండవలెను. నేను నాభూమికులవలెనే, ఎప్పుడువలయునన్న నష్టదుశాశీరమును, నాఖజానాలలోని ధనమును, నాస్వంతధనమును బ్రిటిషుప్రభువులకొరకు ధారపోయిసంస్కరించెయిన్నాను. హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులందఱును, ముఖ్యముగ నా రాజ్యములోని మహమ్మదీయులందఱును, నావలెనే తమ ప్రాణధనములను బ్రిటిషువారికి ధారపోయి సంసిద్ధులుగనుండవలెను.

అగాఖానుగారి హితబోధ.

బొంబాయి నవంబరు 2:—అగాఖానుగారికద్దనుండి బొంబాయినగరమునందలి భాజ్జాసంఘమువారికి ఈక్రింది టిల్లి గ్రాము వచ్చినది:—తురుష్కు రాజ్యమునకును, మిత్రమండలి వారికిని (అనగా ఇంగ్లండు, రషియా (ఫ్రాన్సు) యుద్ధము పొసగుటకు నాకు చాలచింతగా నున్నది. ఈసమయములో హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులలోను హిందూదేశపు సరిహద్దులలోని మహమ్మదీయులలోను, ఇతరదేశములలోని మహమ్మదీయులలోను నాశములుగనున్న వారందఱును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునెడ భక్తినిసయములను కలిగియుండవలెను. టర్కీ-జర్మనీవారి దుర్బోధలకలన యుద్ధమునకు దిగిరి.

ఇంగ్లీషుమెన్ పత్రిక

కలకత్తా నవంబరు 2:—టర్కీ యుద్ధములో ప్రవేశించిన సందర్భములో హిందూదేశమునందలి మహమ్మదీయులనుగూర్చి “ఇంగ్లీషుమెన్” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—హిందూదేశము నందలి మహమ్మదీయులకు టర్కీయెడ స్నేహభావము ఇటీవల కలిగినది, ఈస్నేహము మతము ఒక్కటైపంపిన కలుగలేదు. పూర్వమునుండి వచ్చుచున్నది కాదు. టర్కీనుల్లానుకలీఫాకాడు, మహమీదాకాడు, కొద్దిరోజులవరకుటర్కీనుల్లానుకలీఫామో హిందూదేశపు మహమ్మదీయులకు తెలియదు. యూరోపులో యుద్ధముప్రారంభమైన తరువాత హిందూదేశమునందలి హిందువులు ఎంత మనఃపూర్వకముగ బ్రిటిషువారియందు రాజభక్తిచూపిరో మహమ్మదీయులును అంత మనఃపూర్వకముగ తమరాజభక్తినిచూపిరి. టర్కీయుద్ధములో దిగివలెనవలెనూడ వారు వెనుకటివలెనే రాజభక్తిని కలిగి యుండురనుటకు అనుమానములేదు.

గొప్ప మహమ్మదీయుని అభిప్రాయము.

నిన్న రాత్రి ఇంగ్లీషు మేన్ పత్రికా ప్రతినిధి కలకత్తా లో ఒక గొప్ప మహమ్మదీయుని చూడగా ఆయన ఇట్లు చెప్పెను:— రషియాపై పడి టర్కీ ప్రాణము మీడికిరెచ్చి పెట్టుకొన్నది. ఈ దేశములోని సాటి మతస్థులు ఇచ్చిన సలహాను పాటించక ఇంగ్లీషువారి ముఠావములకు టర్కీలో పడుట ఈ దేశమునందలి మహమ్మదీయులకు చింతగానుండును. టర్కీమీదకు ఇంగ్లండు యుద్ధమునకు వెళ్లినను ఇండియాకు ఏవిధముగ నప్తములేదు. మహమ్మదీయుల ప్రాపంచిక స్థితిగతుల విషయములో టర్కీ సుల్తానుకుగల సుబంధమునుగూర్చి హిందూదేశమునందలి విద్యాధికులగు మహమ్మదీయులలో అభిప్రాయభేదము కలదు. టర్కీ సుల్తాను మహమ్మదీయుల ప్రాపంచిక స్థితిగతుల విషయములలో ఇదిమంచి ఇదిచెడ్డ అని చెప్పటకు అధికారమా? కాదా? అనికూడ చాలమందికి అనుమానముకలదు. విద్యాధికులగు మహమ్మదీయుల అభిప్రాయమిది. ముఖ్యముగ సర్ సయ్యదు మహమ్మదుగారి విషయల అభిప్రాయమిది.

ఖురాను బోధనము.

సుల్తానుగారు ఖురాను బోధించునట్లు నడచుకొనవలెను. మహమ్మదుగారి ప్రవర్తనగాని ఖురానుగాని, అనవసరముగ ఒకరిమీదికి యుద్ధమునకుదిగుట ప్రీతిమందినదెవ్వరు. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, రషియా, సుల్తానుగారిమీదకు దండెత్తవలెద. మరియు సుల్తాను టర్కీదేశమునందలి యావనలచేతుల బాపువలెనున్నదనియు, 13వ శతాబ్దమున కొంచెమైన అధికారములేదనియు, టర్కీ ప్రజలపైకి యుద్ధమునకు వెళ్లిన విషయములో ఆయన ఉత్తరవాదికాదా? యు హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు ఎరుగుదురు.

సున్నితమగు స్థితి.

స్థితిగతులు చాలనున్నితముగనున్నవి. ఈసమయములో ఇండియాదొరతనమువారు హిందూదేశమునందలి చదువురాని మహమ్మదీయులకు దుర్బోధచేయువారిని కఠినముగ శిక్షించు పక్షమున ఈదేశములో ఏవిధముగ కలవరము కలుగదని నా అభిప్రాయము.

టయిమ్ము ప్రతీక వ్యాఖ్య

తురక్కదేశపు సందిగ్ధ స్థితినిగూర్చి టయిమ్ము ప్రతీక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—సుల్తానుగారి యజ్ఞలను తిరస్కరించి తురక్కలు యుద్ధమునకు దిగిరి. తురక్కలు ప్రహ్వవారి మామోపాయములను విని మోసపోయిన విధమునకు హిందూదేశములోని మహమ్మదీయులు బహు దుఃఖితులైరి. బిటున, రుహ్యలవంటి పెండు బలవంతములగు రాజ్యములతో కయ్యమునకు కగుట వీరికే మాత్రమును ఇష్టములేదు. జర్మనులు తమ లాభముల నిమిత్తమై చెప్పుమాటాను విని మోసపోవుట మహమ్మదీయులలో చాలమంది అభిప్రాయముకాదు.

తురక్కచారులు.

ఆ మొదలదమలోని హండు సెల్ సుల్తాను అనుప్రతీకకు బరికొనుండి ఒక తెల్లగ్రామునచ్చినది. ఆ కాచాఖాతమున తురక్కల సేన దిగినదనియు, మరేమో తురక్కచారులు కనపడిరనియు, అందు చెప్పబడినది.

బల్లేయావారి యుద్దేశము

బల్లేయా వారితవఱు టర్కీకి స్నేహముగనే యున్నారు. ఇట్లున్నారని తురక్కల వలంబించుచున్న విదేశ వ్యవహారరాజునీతి నామోదించుచున్నారని అనుకొనగూడదు. జర్మనీవారి రాజనీతి నంతయున్నే యామోదించుటలేదు. ఈకలహమున తటస్థముగ నుండవలయుననియే బల్లేయాలో చాలమంది అభిప్రాయము. బల్లేయావారికి యస్యవారుచేసిన సహాయమును, తమమిత్రులగు సాంగ్లీయులను, మఱుకలారు

అత్యుత్తబారు ప్రతీక.

కలకత్తా నవంబరు 2:—తురక్కలకును ఆంగ్లేయులకును యుద్ధము పొసగిన సందర్భమున అత్యుత్తబారు ప్రతీక వాఖ్యానముచేయుచు నిట్లు తెలియజేయుచున్నది:—హిందూదేశములోని, మహమ్మదీయులకు ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునందెంతయో రాజధక్తి యున్నది. ఇప్పుడు ఆంగ్లేయులకును, తురక్కలకును, వ్యవహారములు చెతుటవలన వీరి రాజధక్తి కేమియు భంగము కలుగునని మేము సందేహింపము. తురక్కలు అవివేకముతో ఆంగ్లేయులకు కోపము కలిగించుచు చేసిన పనులకు, వీరిదివరకే వ్యతిరేకాభిప్రాయ మిచ్చుటకు మొదలిడిరి. బుద్ధిపండుగసందర్భమున యుద్ధములో సాంగ్లీయులకు వినయము కలుగుటకై వీరు చేసిన ప్రాధికార లింకను లోకము సరచియుండలేదు.

ఇండియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక.

లక్కా నవంబరు 2:—లక్కాలో ప్రకటించబడు ఇండియను డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—హిందూదేశపు ప్రజలును, సంస్థానాధిపతులును తురక్కల యుద్ధసన్నాహముల విషయమై రాజప్రతినిధులు తెలిపిన సంగతి సందర్భమును శాంతిచిత్తముతోను, సహిష్ణుతతోను చదివి యుండుదు. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వమునందు తమకుగల రాజధక్తి గురించి హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు, తురక్కప్రజలు తెలియజేయుచునే యున్నారు. ఇప్పుడు తురక్కలు ఆంగ్లేయులతో యుద్ధమునకు దిగిరి. హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు మతవిషయమును ఆలోచింపక బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు పూర్తిగ తోడ్పడినయెడల వీరు నివ్వెరపాటుపడ నక్కర లేదు. గాజధక్తిని జాతుటయే మహమ్మదీయుని అవ్యతిరేకమైన మతధర్మము. ఏమిచచ్చినవచ్చును గాక! వీరు తమ గాజధక్తిని పోగొట్టుకొనదు.

దక్షిణహిందూస్థానము

శ్రీ గవర్నరుగారి వర్తవలము.

తలచేరి అక్టోబరు 30:—నేటిరాత్రి శ్రీవారు సహచరలతో గాడుకబ్బులతో విదాగరించిరి. 25 మందికి ఏర్పాటు చేయబడినది. కొందరు శ్రీలంకాకు వచ్చియుండిరి. బాణసంచా కాల్యబడినది. చిత్రవిచిత్రముగ దీపము లమర్చబడినవి అక్టోబరు 31:—30-వ అక్టోబరు శుక్రవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు తలచేరి మాపర్ ప్రతినిధులు శ్రీవారి దర్శనముచేసిరి. వారు వాగ్దాతాశ్రు విషయముగ నొక సందర్భమును నివారించుటకు శ్రీవారిని ప్రార్థించిరి.

కన్నూరు అక్టోబరు 31:—ఈయందయమున శ్రీవారు సుమారు 9 గంటలవేళ నిచటికి దయచేసిరి. రిజమెంటు నాటక కాలలో శ్రీవాడికి స్వాగత మొసంగబడినది. మ్యూనిసిపలు ఛయిర్మను పి కన్వాలెంటు గారు స్వాగత పద్యమును చదివిరి. శ్రీవారములకు కుచితోత్తర మొసంగిరి. కన్నూరు రాజాగారు సుల్తాను ఆహ్వానదాతగాను పౌరముఖ్యుల నేతలును స్వాగత సభకువచ్చియుండిరి. శ్రీవారు నాటక కాలమండి శ్రీరాజాగారేవరిచి విడిదికి విచ్చేసిరి. పిమ్మట సుల్తాను ఆలీరాజాగారికిని ఆహ్వానదాతరాజాగారికిని పి. కన్వాలెంటుగారికిని వలియాగారికిని చిరకాల చిన్న రాజాగారికిని శ్రీవారు దర్శనమొసంగిరి. సాయంత్రము ముఖ్యదేశములను కొన్నిటిని తిలకించిరి. మొదట మ్యూనిసిపలు థైయేటరు కేగిరి. పిమ్మట ఫోర్టు సెయింటు ఆంగేలో అనుపేరుగల ఆచటకోటను చూడబోయిరి. ఆకోటను దానిలోనున్న దీపస్తంభమును పరికించిరి. ఆచటనుండి మ్యూనిసిపలు హైస్కూలునకేగిరి. ఆచట శ్రీవారు విద్యాధికులకు బహుమానముల నొసంగిరి. ఆచట మతులను చిరకాల చిన్న రాజాగారు సమహర్షి యుంచిరి. వారు శ్రీగవర్నరుగారికి కందనము లనర్పించిరి. శ్రీవారు ఉచితోత్తరము నొసంగిరి. పిమ్మట శ్రీవారు కన్నూరునుండి తలచేరికి వెళ్లిరి.

తలచేరి నవంబరు 2:—శ్రీవారు తలచేరినుండి పచ్చి మ సముద్రతీరమునకున్న మాహియను శ్రేణివారి పట్టణమున కేగిరి. మాహిపట్టణాధికారులు మాన్వీరు గాలోయసు మాన్వీరునుగారు శ్రీవారికి స్వాగతమొసంగిరి. శ్రీవారచటనుండి నావలపై ఆవ్యతికేగి ఆచట మేడముతోసలేనను పరాసు వృద్ధవనిత ఏర్పరచిన సార్వీసంటిను ఫ్యాక్టరీనిచూచిరి. ఆటనుండి నురల పట్టణాధికారి విడిదికివచ్చి యచట నుదయము 10 గంటలకు భోజనముచేసిరి. నురల నటనుండి బయలుదేరి 12 గంటలలోపుననే తలచేరిని చేరిరి.

వైజామ్మైలు వే

సికింద్రాబాద్ నవంబరు 2:—సికింద్రాబాదునుండి వెళ్లు చిన్నరైలులో వానలవలన రోడ్డుగండిపడినది. గండ్లు అన్నియు మరమ్మత్తుచేయబడినవి. మూడవతారీఖునుండి రాక పోకలు నిరాఘాటముగ సాగును.

బొంబాయి.

సింధు మహమ్మదీయులు.

కమిషనరుగారి సలహా

కరాచీ నవంబరు 2:—సింధుమహమ్మదీయ పౌరకాల యొక్క పూర్వపు విద్యాధికుల సావకర్షక సభ కరాచీలో జరిగినది:—దేశములో యుద్ధము గురించి ఆనేకవదంతులు పుట్టించుచున్నారు. తెలివి తక్కువవలన కొన్నివదంతులు పుట్టించుచున్నారు. దురుద్దేశమువలన కొన్నివదంతులు పుట్టించుచున్నారు. ఏదధముగైన హిందూదేశమునందలిమహమ్మ

దయులకు బ్రిటిషు దొరతనముయెడగల మంచి అభిప్రాయమును చెడగొట్టవలెనని ఆనేక వదంతులు పుట్టించబడుచున్నవి. కాబట్టి విద్యాధికులగు మహమ్మదీయులు చదువురానివారి కులపు వారి నిజస్థితిని తెలిపవలయును యాపుమాపవలెను. అని సింధు కమిషనరుగారు సభలోనుడిచిరి. కమిషనరుగారు సింధుదేశములో పుట్టుచున్నవదంతులను యాపుమాపి బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు గొప్ప నేరచేయుచున్నారు.

బర్మా.

“డెర్బీమైన్” స్టీమురు

ఎమ్డెస్ భయము.

రంగూను నవంబరు 2:—“డెర్బీమైన్” అనుస్టీమురు ఇంగ్లండునుండి నేడురంగూను రేవుచేరినది. డెర్బీమైన్లోని ఉద్యోగులు ఆస్టీమురు ప్రయాణమును గురించి చిత్రముగు సంగతులను చెప్పుచున్నారు. ఈస్టీమురు లండనులో బయలుదేరి ప్రాన్సుదేశమునందలి మార్ నైల్సురేవు చేరుటకు పూర్వము స్టీమురుపై తుపాకిగుండు ఒకటి పడినది. ప్రయాణీకులకు ఆశ్చర్యము కలిగినది. ఇంతలో నాకాధికారులు స్టీమురు మీద ఎక్కి స్టీమురు అధికారులవద్ద నున్న కాగితములను పరిక్షించి వెళ్లవచ్చునని ఉత్తరువు ఇచ్చిరి. ప్రయాణము చేసిచేసి మాల్దాను సమీపించితిమి. తిరిగి స్టీమురు పై ఇంకొక గుండు పడినది. ప్రయాణీకులకు ఆశ్చర్యము కలిగినది. స్టీమురును ఆపితిమి. నాకాధికారులు తిరిగి పరిక్షించి వెళ్లవచ్చు ఉత్తరువు ఇచ్చిరి. నూయెజు కాలవవద్ద బ్రిటిషు యుద్ధనావ ఒకటి ఆగపడినది. ఈ నావ మాడు జర్మను స్టీమురు పట్టుకొనినది. తరువాత ఆ రైలు యొక్క తీరములో ఒడ్డుపట్టి “టైగోల్”ని చూచితిమి. టైగోల్ సాహాయ్యమునకు కొన్నిబోటులను పంపగా, మా సాహాయ్యము మాకు అక్కరలేదని టైగోల్లోని వారు బోటులోని వారికి చెప్పిరి. ఇది మాకు జర్మను వర్తక నావలపై కళాశులుగ నున్న హిందూదేశవాసులను టైగోల్ బొంబాయికి తీసికొని వచ్చుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఏడేవద్ద ఆగలేదు. తరువాత కొలొంబోకు కొంచెముదూరమున లక్క రీవులను సమీపించునప్పటికి కొత్త స్టీమురు ఒకటి తునాతునకలై నీటిలో మునిగియుండెను. ఇది దురదృష్టవంతులకు “చిల్ కా నా” యని తెలిచితిమి. మాస్టీమురులోని ప్రయాణీకులు ఎమ్డెస్వచ్చి ముంచివేయు నేమో అనిభయపడిరి. కాని భగవంతునిదయవలన అటువంటి భయమేమియు లేకుండగనే కొలంబోచేరితిమి.

టర్కీ దేశీయులు.

రంగూను నవంబరు 2:—రంగూను నగరములోనున్న టర్కీ దేశీయుల నేతలు తాము చాలకాలమునుండి ఇండియాలో నివసించుచున్నారనియు తమను బ్రిటిషుపౌరులుగా పరగణింపవలసినదనియు డిప్రెషు మేజిస్ట్రేటుగారికి నేడు దరఖాస్తులను పెట్టుకొనిరి.

రంగూను మహమ్మదీయులు.

రాజధక్తి సభ.

రంగూను నవంబరు 2:—రంగూను మహమ్మదీయులు నికల్లనుగు తమ రాజధక్తిని దొరతనమువారికి తెలుపుటకును గాను బుధవారమునాడు సభచేతురు.

బందరు తివాసులు:—తివాసులను తెలుగునందు తివా

సులనియు, సంస్కృతమునందు రత్న కంబళము లనియు పిలుచువాడుక గలదు. బందరు యొకానొకప్పుడుతివాసులకు ప్రసిద్ధి జెడెను. ఈసంగతియొక్క నిజము తెలిసికొనవలసిన, సుమారు ఇరువది సంవత్సరములక్రింద నేయబడి, ఇప్పుడు మాత్రము కొన్నికొన్ని యిండ్లలోనే మాత్రము నిలిచియుండు తివాసులను పరిక్షించిన తెలియగలదు. అప్పటి నేతగాంధు మహమ్మదీయు లగుటచే నీవృత్తి వారిచేతులలో నున్నంత కాలము మిక్కిలి యభివృద్ధిని గాంచినది. తివాసులనేత యన నేమో తెలియక వర్తకమునందు లాభము లాగుటమాత్రము తెలిసిన సాహుకారుల చేతులలోనికి రాగానే యావర్తకము యొక్క షీణదశ యారంభమైనది. ఇప్పుడెక్కడను చక్కని కే. టైవ తివాసుల నేయుట కడువరుదు. ముకుక తివాసులు మాత్రమే కృషిచేయ నేయుచున్నారు. అది కూడ నానాటికి షీణించుట కారంభమయినది. నేతగాంధ్ర కే పని యందాసక్తి తక్కువ. వారికప్రమునకు తగినంత కూలిగిట్టుట లేదు. శ్రీసాహుకారులు నేతపనివాండ్రకు ఉన్నిపెట్టెలు, నూలుపిడుగులనుచ్చి జీవములకు నియమించి పనిచేయించెదరు వీనితో పనివాండ్రు ఏర్పరుపబడిన కాలమునకు తివాసులను తయారుచేసి యియ్యవలయును.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

ALLIES' AMBASSADORS LEAVE

CONSTANTINOPLE.

Turkish Grand Vizir Apologises.

INDIAN MAHOMEDAN LEADERS DENOUNCE TURKEY'S ACTION.

Bulgaria Will Side The Allies.

MOSLEM HOLY PLACES WILL BE PROTECTED BY ALLIES.

(REUTER'S AGENCY)

The latest intelligence from the Belgian frontier announces that the conviction has gained ground that the German advance about the Yser canal has been checked. At Ramskapelle the enemy has been driven back across the Nieuport-Dixmude railway. The allied forces to the north, south and notably to the east of Dixmude are reported either to have wrested their ground or made good advance. Further south and all along the Aisne line also the allies have secured points enough, they being described as masters of the heights adjoining Sainte Marie in the Vosges. In Poland and Austria, Russia is having her victory. The Germans are day after day driven nearer the western boundary of Poland and the Austrians are said to have suffered heavy losses and given up hundreds of prisoners on the San River near Lezachya. The Turkish question has all been a real muddle. British and French ambassadors are said to have left Constantinople and at the same time we hear that the grand Vizier has apologized for recent events in the Black Sea and that the finance minister has disclaimed responsibility on behalf of his Government. We learnt from a Simla communique of the 1st inst. that there was war between England and Turkey and to-day we hear that the allies are awaiting explanations. It is reported that the "Goeben" has even trained its guns on the Imperial Palace in Bosphorus and that considerable irritation exists in certain sections of the Ottoman Army. Our Nizam, our Aga Khan and our Mussalmans brethren in general have all protested unmistakably against Turkey's fool-hardiness and expressed their whole-hearted attachment to the British Empire. Even from Quetta we have a similar voice. All taken together it looks as though Turkey, once having permitted the German into her council chamber for her own purposes as she conceived, finds the new ally the veriest bully who sticks to her and threatens hopelessness for her, however she may choose to act. If this diagnosis is true and the reported apology of the Vizier is a fact a fresh episode of Germany's ugly conduct may soon come to light.

GREAT BRITAIN.

The "Robilla" Survivors.

LONDON, November 1.—(1-30 P. M.) The remainder of the "Robilla" survivors, numbering about fifty were rescued this morning. About forty of the crew of the "Hermes" are missing.

The Cotton Glut in Egypt.

Government's Generous Measures.

ALEXANDRIA.—It is officially stated that the Government is commissioning four Alexandria firms to buy cotton extensively from small proprietors at reasonable rates to be stored until the times are more prosperous. It is believed that this added to generous aid rendered by Great Britain will greatly relieve the situation.

Advances to Lenders on Stock Exchange.

LONDON, November 2. In order to avoid forced realisations, the Government has arranged with the Bank of England to make advances to certain classes of lenders on the Stock Exchange to enable them to continue loans till the end of the war.

The Legion of Honour.

Awarded for Bravery.

LONDON, November 2. Lieuts. G. Dobbs, Royal Engineers, and A. A. Knight, Munster Fusiliers, have been awarded the Legion of Honour for bravery.

Haj Pilgrims Health

In Perfect Condition.

LONDON, November 2. JEDDAH.—The health of the pilgrims at the Hedjaz is perfect.

The Rebellion.

Rebels Defeated.

LONDON, October 2. CAPE TOWN.—The rebels in the Lichtenburg district have been defeated, losing 13 killed, 36 wounded and 240 prisoners. Most of Maritz's chief supporters have now been accounted for.

A Statesman's Special.

CALCUTTA, November 2. A special cable to the "Statesman" says that the United States has acceded to Britain the right to search all American vessels at sea.

Mines on the Irish Coast.

The "Times" commenting on the discovery of mines on the Irish coast urges the entire closing of the North Sea to neutral traffic.

The Roll of Honour.

The following casualties are announced:—

Killed.

Lieut. E. L. B. Anderson, Field Artillery, Capt. Beely Devons, Second Lieut. Carswell, Yorkshire Light Infantry, Captain T. Cream, Northampton, Lieut. T. A. Foley, Norfolk, Lieut. A. Herdman, Shropshires, Lieut. G. Hosking, Flying Corps, Capt. J. Mcenery, Engineers, Major Masfield, Shropshires, Capt. R. D. O'Connor, Medicals, Lieut. P. E. Porter, Medicals, Lieut. F. Quicke, Devons, Lieut. V. Rea, Irish Rifles, Capt. T. J. Reynolds, Irish Rifles, Capt. Sir F. Ross, Tenth Hussars, Capt. W. F. Scott, 39th Scinde Rifles, Lieut. C. E. Turner, Tenth Hussars.

Died of Wounds.

Capt. P. Hampe Vincent, 120th Duke of Connaught Own Cavalry.

FRANCE.

Verdun Never Invested.

LONDON, November 2. PARIS.—It is semi-officially declared that the Germans have never invested Verdun. They have only attempted to bombard one fort at long range. After twenty four hours they withdrew without doing any damage.

A Paris Statement.

LONDON, November 2. The French troops south of Dixmude have continued the offensive and now surround Pœlcapelle.

The British south of Passchendaele were violently attacked by German reinforcements, but re-took at the end of the day the ground yielded.

In the neighbourhood of Gheluvelt the British at several points repulsed German attacks, inflicting heavy losses on the enemy.

TELEGRAMS.

On the rest of the front there has been no general action, but the Allies and the enemy both made partial attacks.

The French progressed almost everywhere, notably between Arras and Albert on the heights of the right bank of the Aisne below Soissons and on various parts of the Meuse.

The men of the "Mousquet"

Arrival at Sabang.

BATAVIA.—One officer and forty-five men of the French destroyer "Mousquet" which was sunk by the "Emden" have arrived at Sabang. The officer died in hospital.

A Paris Communique

Violent German Attacks.

LONDON, November 2.—(8-15 A. M.) A communique issued in Paris at eleven o'clock last night, said:—In Belgium nothing fresh has occurred. We have repulsed in the course of the day, violent attacks in the environs of Lihons, Du Quesnoy and Santerre, De Vailli-Sur-Aisne, and in the forest of Gurie. In Argonne we continue to make slight progress north of Souain. Our offensive in the Vosges has made us masters of the heights adjoining Sainte Marie.

BELGUM.

The fighting on the Western theatre.

German Reinforcements in Belgium.

LAHORE, November 2. The following is the "Civil and Military Gazette's" special cable from London, dated October 30:—It is rumoured that for their next effort in Belgium the Germans will bring up 350,000 reinforcements, and there are indications that the French will be found ready to take the utmost advantage of any consequent weakening of the line elsewhere. The enemy's present efforts are directed principally to that part of the Allies' line running north and south of Arras.

Various reports indicate that Germany is protecting Zeebrugge with big guns and sending parts of submarines by train in the hope that she may be able to put them together there and create some kind of naval base. It is expected that some German surface craft will endeavour to reach Zeebrugge by sea. A nineteen feet canal runs thence to Bruges.

THE EASTERN THEATRE.

Austrians' Good Fight.

News from Galicia is awaited with great interest. The Russians on the San were slower to take the offensive than those northward. The Austrians made a good fight and claim successes.

The Retreating Germans.

Germans retreating from the Vistula are taking divergent lines. Those south of the Piliza moving southwest have apparently lost touch with those northward of that river.

A Belgian Communique.

HAVRE.—A Belgian communique says that the enemy occupying Ramskapelle has been driven across the Nieuport-Dixmude railway with severe loss.

Elsewhere on the Belgian front the enemy has desisted his infantry attacks. The inundation has made the enemy's trenches untenable.

Opening of the Belgian Sluices.

A Surprise to Germans.

LONDON, November 2. Reuter's correspondent on the Belgian frontier wires:—That the Germans have been compelled to retreat considerably to the east of Dixmude. They were undoubtedly non-plussed at the opening of the sluices of the Yser canal and are probably now endeavouring to find another line to the rear of that which they previously occupied. The conviction is gaining ground that their advance has been checked.

RUSSIA

Russian Official Bulletin.

Capture of Prisoners &c.

LONDON, November 1. PETROGRAD.—An official announcement says:—On the East Prussian front the Russians have advanced in the region of Oudislavoff and in the forest of Romintin. The German attacks in Bakalarjevo Region have ceased owing to terrible losses suffered by the enemy. The Russians on the other side of the Vistula are advancing victoriously on the whole front. They have occupied Petrekoff, Opotchna and Ojapoff. Fighting occurred on the road to Ojaroff and the enemy's rearguard was routed with a loss of four-hundred prisoners, quickfiring and provision convoys. The Russians on the river San near Lezachoya stormed the Austrian fortified positions and captured five-hundred prisoners and quickfiring.

TURKEY AND THE WAR.

Allies' Embassies' Departure.

LONDON, November 2. CONSTANTINOPLE. (Saturday).—The British Embassy officials have arranged to leave to-night. The Russian and French Embassies will follow. Many Britishers have left.

TELEGRAMS.

Germany's Threat to Turkey.**The "Goeben's" Guns Trained On the Imperial Palace.**

LONDON, October 31.—(3 P.M.) PETROGRAD.—The "Bourse Gazette" says Germany has intimated to Turkey that she will not hesitate to take extreme measures, and that the "Goeben" has even trained her guns on the Imperial Palace in the Bosphorus.

Ministerial Interviews.**Between Italy, Rumania and Russia.**

LONDON, November 2. Prolonged interviews have taken place in Petrograd between the Italian Ambassador and the Rumanian Minister and between the latter and M. Sazonoff.

The Ottoman Army.**Irritation Against Germans.**

LONDON, October 31.—(6-15 P.M.) Reuter learns that intelligence has reached London that considerable irritation exists in certain sections of the Ottoman army against the Germans.

German Officers Shot by Turkish Troops.

A few days ago four German officers were shot by Turkish troops at Adrianople.

British Territorials**in Egypt.****Great Enthusiasm at Cairo.**

LONDON, November 3. CAIRO.—Great enthusiasm was aroused by parade of the British Territorial forces here, representing all arms. Their splendid bearing was a revelation.

Allies in Conference.**Awaiting Turkish Explanations.**

LONDON, October 30. Reuter's Agency learns that the Allies are conferring with regard to the Turkish crisis and are awaiting explanations.

Opinion of Diplomats:**Action of the Turkish Ships.**

LONDON, November 3. Diplomats are of opinion that Germans in charge of the Turkish ships may themselves have precipitated the crisis even without Constantinople's knowledge.

England and Russia Prepared For all Eventualities.

In any case, the immediate removal of Germans from the warships will be required. Great Britain and Russia are prepared for all eventualities.

Grand Vizier's Renewed**Assurances.****Turkey will not Embark on War.**

LONDON, November 1. A telegram from Constantinople dated the 28th October states that the Grand Vizier has renewed to the British Ambassador emphatic assurances that Turkey will not embark on War.

Washington Advices.**Turkish Warships' Raids Unauthorized.**

LONDON, November 1. Washington advices received here say that the Turkish Minister of Finance has informed the French Ambassador in Constantinople that the raids by Turkish warships took place without the knowledge of the Ottoman Government.

Press Bureau's Statement.**British Attitude Towards Turkey.**

LONDON, November 2. The Press Bureau, in a long statement regarding the British attitude towards Turkey, says:—"At the beginning of the war Britain with the concurrence of France and Russia, assured Turkey that if she remained neutral her independence would be respected.

"Britain has since endeavoured with the greatest forbearance to preserve friendly relations in spite of increasing breaches of neutrality on the part of Turkey with regard to German warships. Ever since the 'Goeben' and the 'Breslau' took refuge in Turkish waters, Turkey's attitude has caused surprise and uneasiness.

"Turkey has never fulfilled her promises to disband the German crews of the 'Goeben' and the 'Breslau,' while since the war large numbers of German officers have invaded Constantinople, usurped the authority of the Government and coerced the Sultan's Ministers into a policy of aggression. The Turkish Minister of War, under German advice, prepared an armed force for an attack on Egypt and the Suez Canal, while mines have been prepared for laying in the gulf of Akaba.

TELEGRAMS.

Mahammadan Loyalty Cannot be Influenced.

The statement proceeds to detail the German intrigues to inveigle Mahomedans to fight against Britain. It expresses the conviction that such intrigues cannot influence the loyalty of seventy millions of Mahomedans in India or the feeling of Mahomedans in Egypt.

Allies Note to Turkey.**Dismantling of the Cruisers Demanded.**

LONDON, November 2.

Reuter learns that the Allies have presented a note to Turkey asking for an explanation of the attacks in the Black Sea, demanding the withdrawal of Germans from Turkish ships and dismantling of "Goeben" and "Breslau" or otherwise diplomatic relations with the Allies will cease. The reply has not yet been received but it is earnestly hoped that the reply will be of such a character as to prevent a further extension of hostilities.

The "Times" Comment.

The "Times" referring to the Turkish situation says:—"The Turks have taken the sword in defiance of the Sultan's wishes. The Mahomedans in India have watched with sorrow and distress the process whereby Turkey has yielded to Prussian intrigue and gold and are not in the least inclined to approve of the wild adventure against Russia and Britain, two mighty powers whose strength they have good reason to know. Islam as a whole has not the slightest intention of becoming a pliant tool in German ambitions."

Turkish Scouts in Sherm.

A message to the Amsterdam newspaper the "Handselsbatt" from Berlin says that strong Turkish cavalry detachment have arrived at the Bay of Akaba and that Turkish scouts have appeared in Sherm, extremity of Sinai Peninsula.

Turkish Ambassador.**Farewell Interview with Foreign Minister.**

LONDON, November 2.

The Turkish Ambassador had a farewell interview with Sir Edward Grey to-day. The same arrangements have been made for his departure as for the German and Austrian ambassadors.

Allies' Ambassadors Left Constantinople.

LONDON, November 2.—(4-40 P.M.)

AMSTERDAM.—A Berlin despatch says that the British and French ambassadors left Constantinople yesterday.

The Russian Ambassador Confers with the Grand Vizir.

LONDON, November 1.

A message received from Constantinople via Berlin says that although he had already requested his passports the Russian ambassador on Saturday afternoon conferred with the Grand Vizir.

Grand Vizir's Apology.

LONDON, November 2.—(7-35 P.M.)

Reuter understands that the Grand Vizir has apologised for recent events in the Black Sea.

Bulgaria's Attitude.

LONDON, November 1.—(4-3 P.M.)

SOFIA.—In Government circles it is thought that Bulgaria will adopt an expectant attitude with regard to Turkey. On the other hand, the opposition think that Bulgaria ought to abandon her neutrality and join the Triple Entente.

Bulgaria Firm for the Allies.

LONDON, November 2.

Reuter learns from the Bulgarian Legation that although Bulgaria has been friendly to Turkey this does not imply that she agrees to the foreign policy of Turkey. Far less to that of Germany. Vast majority of Bulgarians are in favour of the Triple Entente and insist on strict neutrality. Bulgaria will never forget Russia her liberator and her numberless British friends.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

DELHI.

Viceroy & Executive Members Arrive in Delhi.

DELHI, November 2.

The Viceroy and all the Members of the Executive Council have arrived at Delhi and the Government of India offices opened to-day.

TELEGRAMS.

The Holy Places of Arabia.**The Viceroy's Announcement.**

DELHI, November 2.

The following "Gazette Extraordinary" has been issued to-day:—The following public announcement is published for general information:—In view of the outbreak of war between Great Britain and Turkey, which, to the regret of Great Britain, has been brought about by the ill-advised, unprovoked and deliberate action of the Ottoman Government, His Excellency the Viceroy is authorised by His Majesty's Government to make the following public announcement in regard to the holy places of Arabia, including the holy shrines of Mesopotamia and the port of Jeddah, in order that there may be no misunderstanding on the part of His Majesty's most loyal Moslem subjects as to the attitude of His Majesty's Government in this war, in which no question of a religious character is involved. These holy places and Jeddah will be immune from attack or molestation by the British military and naval forces so long as there is no interference with pilgrims from India to the holy places and shrines in question. At the request of His Majesty's Government the Governments of France and Russia have given them similar assurances.

SOUTH INDIA.

The Nizam's Manifesto.**To the Mahomedans of India.**

SECUNDERABAD, November 2.

The following is the English translation of a manifesto published in a "Gazette Extraordinary" of the Hyderabad State by order of His Highness the Nizam:—

The Prime Minister Says:—

"The wise and statesmanlike Farman which His Highness has been pleased to issue for the guidance and peace of mind of his beloved subjects in view of the recent events in Europe and the turn taken by the war is published in this Jarida for general information. It is to be hoped that the subjects of this State will realise the importance of these directions in their own best interests and the interests of their country and their master and Sovereign and carry them out fully and completely.

(Sd.) Salar Jung.

"Minister to His Highness the Nizam."**His Highness's Farman.**

The following are the words of the Farman:—

"In view of the present aspect of the war in Europe let it be generally known that at this critical juncture it is the bounden duty of the Mahomedans of India to adhere firmly to their old and tried loyalty to the British Government, especially when there is no Moslem or non-Moslem power in the world under which they enjoy such personal and religious liberty as they do in India, and when moreover they are assured by the British Government that, as it has in the past always stood the best friend of Islam, so will it continue to be Islam's best friend and will always protect and cherish its Moslem subjects. I repeat and reiterate that in the crisis before us the Mahomedan inhabitants of India, especially the subjects of this State, should, if they care for their own welfare and prosperity, remain firm and whole-hearted in their loyalty and obedience, swerve not a hair's breadth from their devotion to the British Government, whose cause, I am convinced, is just and right, keep sacred the tie which binds subject peoples to their Rulers, and lastly that they should in no case allow themselves to be beguiled by the wiles of any one into a course of open or secret sedition against the British Government. Finally, I give expression to the hope that as I, following the tradition of my ancestors, hold myself ever ready to devote my own person and all the resources of my State and all that I possess to the services of Great Britain, so will all Mahomedans of India, especially my own beloved subjects, hold themselves whole-heartedly ready in the same way."

CALCUTTA.

Indian Moslem Loyalty.**The 'Englishman's' Views.****A Calcutta Mahomedan's Opinion.**

CALCUTTA, November 2.

Referring to the situation created by Turkey the "Englishman" points out that the sentiment of the Indian Moslems towards Turkey is recent, and is not based either on religious dogma or tradition. The Sultan of Turkey is neither the Caliph nor a Mahdi and till a few years ago a vast majority of Mahomedans in India has never heard his name and would have indignantly repudiated any suggestion that they owed him allegiance of any kind whatsoever. The Moslem element in India has not been less spontaneous than the Hindu in its demonstration of loyalty and who can doubt that it will stand the strain of the test to which it is now to be subjected.

A Prominent Mahomedan Interviewed.

A prominent Mahomedan seen last night by a representative of the "Englishman" expressed the opinion that Turkey has taken a fatal step in attacking Russia. He said it would cause considerable pain to Indian Mahomedans to find that Turkey has yielded to the mischievous influence of the Germans against the advice of their co-religionists in this country. He did not think war against Turkey would affect India much. Among the educated Mahomedans in India there was a considerable difference of opinion as to the position of the Sultan in the temporal affairs of the Mahomedans. They doubted if he was absolute in such matters. This was the attitude he said of a large number of educated Mahomedans, chiefly of the followers of Sir Sayed Ahmed.

TELEGRAMS.

War Contrary to the Teachings of Koran.

They believed that the Sultan was bound to conduct affairs in the light of the teachings of the Koran, and traditions of the Prophet and these did not justify a war of aggression. The Sultan had not been attacked by the powers of the Triple Entente. Moreover, Mahomedans in India knew the Sultan was powerless in the hands of the Young Turks and was not personally responsible for the acts of aggression against Britain.

A Delicate Position.

The position was certainly a delicate one, but he saw that if only the Government dealt with any mischief-mongers, who may be about to mislead illiterate Mahomedans, there was no danger of anything untoward happening.

Educating Illiterate Masses to prevent Trouble.

The Hon'ble Moulvi A. K. Fazlul Haq, Secretary of the Bengal Moslem League interviewed by a press representative said that before consulting his colleagues he could not say anything definitely but he was in a position to say that efforts would be made by the leading Mahomedans of the province to educate the illiterate masses with a view that there would be no trouble. They were going to convene an informal meeting of the leading members of the League and will consider the steps to be taken to see that the illiterate Mahomedans may not get out of their hand. He was however certain that there would be no disturbance so far as Bengal was concerned and he hoped that was also true all over the Indian empire. In conclusion Mr. Haq expressed the hope that nothing would appear in the press of a nature calculated to irritate Mahomedan feeling.

A Moslem Barrister's Views.

A leading Mahomedan Barrister discussing the situation observed that Mahomedan leaders would do well if they turned their attention to disillusioning the minds of the illiterate Mahomedans. False rumours spread by unscrupulous men must not be allowed to get abroad and they should issue pamphlets explaining the real position. They should also see that the minds of the masses were not contaminated by the teachings of anarchists who he thought would now try to induce the illiterate and excitable section of Mahomedans to adopt their cult. He however did not see any reason for apprehension. Though the Sultan was a Mahomedan he was not their religious head nor was the present war a religious one. He had great confidence in the British officials and was glad that H. E. the Viceroy had taken the earliest opportunity of declaring that the British will spare the sacred places of the Mahomedans and will not allow those to be taken or bombarded. The Indian Mahomedans are convinced that Great Britain has always been a great friend of the Moslems and they are convinced that nothing sacrilegious will be done by the British to wound the feelings of the Mahomedans.

THE ONE TOPIC OF CONVERSATION.

Bengal Moslems Deplore Turkish Action.

CALCUTTA, November 2.

The situation created by the declaration of war between Great Britain and Turkey was the subject of speculation all over the town. The opinion of the leading Mahomedans of Bengal is unanimous. They deplore the action of the Sultan who they say was forced to yield to the wishes of the young Turks headed by Enver Pasha, the war Minister of Turkey and his evil adviser the German Commander-in-Chief.

The A. B. Patrika's Comment.

CALCUTTA, November 2.

Commenting upon the war with Turkey the "Amrita Bazar Patrika" writes:—We doubt not that this threatened new complication will not affect the loyalty of the proverbially loyal Mahomedans of India to the British Throne. Already the better mind of the Indian Muslim community has commenced speaking out against the unreasonable attitude of the Sultan, and the chorus of Bakrid prayers for the success of British arms is still ringing in the ears of the world.

BOMBAY

H. H. The Aga Khan's Exhortation.

To all Mahomedans.

BOMBAY, November 2.

A telegram has been received by the Bombay Council of the Khoja Ismaili Imam from His Highness the Aga Khan, who wires that he is most pained to say that a war has broken out between the Allies and the Ottoman Empire. His Highness exhorts his followers throughout India and on the Indian frontier and elsewhere to be loyal and obedient to the British Government. His Highness adds that the war is the result of German instigation.

Turkish Policy Suicidal.

INDIAN MOSLEMS DISMAYED.

Bombay Mahomedan's Views.

BOMBAY, November 2.

The news of outbreak of hostilities between the Allies and Turkey has been received with painful surprise in Bombay as the Moslem population hoped and wished Turkey should throw its weight on the side of Great Britain. All Mahomedans of light and leading whithering to-day from speaking as to the outlook for Turkey did not conceal their recognition that the Sultan had been ill-advised in going to war against England and her Allies who are bound to win the end and dictate terms to Germany. The Mahomedans ascribe the attitude of the

TELEGRAMS.

Ottoman Government to the treachery and instigation of wire-pullers from Berlin and a great deal of indignation was expressed against the Kaiser for drawing the Turks into the war. One Mahomedan gentleman in the course of an interview said that Turkey had disappointed her friends and admirers and her official policy would bring pain and even shame to the Moslem race. He said that Indian Moslems are and will remain loyal to the core to the British Government which has vouchsafed to them independence and freedom such as their co-religionists do not enjoy even in Moslem countries. The attitude of Turkey, he said, would be received with profound dismay all over India as it was quite obvious that Turkey's best interests lay in her alliance with Great Britain. A number of Mahomedans waited on the Police Commissioner and assured him of their loyalty and devotion to the British Government.

Bombay Mahomedans Unaffected.

Another Report.

News of the declaration of war between the Allies and Turkey does not seem to have affected Mahomedans of Bombay in any way. All are engrossed in their daily routine of business as usual. The number of Mahomedans owing allegiance to Turkey is very small and most of the Arabs are British subjects. During the last fortnight a number of Turkish Jew Merchants were seen at Police Courts seeking naturalisation. They are generally traders in Turkish caps and some export and import merchandise. According to their opinion young Turkey has been pampered. In their opinion there are at present some 10,000 Germans employed in various civil and military services in Turkey who have no doubt instilled slow poison for sometime past and no doubt Germany has taken advantage of its position to incite young Turkey to do acts which might ultimately lead to their destruction.

Mr. Emduruddin's Views.

Mr. Emduruddin Asadulla Koor, a leading Sunni gentleman and a senior Director of the Jumma Mosque said that it was true that the Sultan was their religious head as the protector of holy places of Islam. This however, in Mr. Koor's opinion did not justify Mahomedans in any way sympathising with young Turks. Mr. Koor said that Indian Mahomedans of all classes and communities were sincerely loyal to their beloved sovereign King George.

Nothing will Shake our Loyalty.

BOMBAY, November 2.

Mr. Cassamally Jairazbhoy, a prominent Mahomedan of the city in a letter to the "Times of India" says:—One hears speculation on all sides as to what will be the effect upon India of Turkey's plunge into war. Surely such speculation implies disbelief in the present declarations of loyalty to the British Raj of which the Empire is so proud. Those declarations either mean something or nothing. There is no chance here of neutrality or a half way course. I maintain they mean something and that whatever follies Turkey may be led into nothing will shake our loyalty. We are loyal to King George and not to any other power.

The Turkish Puppets.

Yet one need not censure the Sultan, for the war is not of his making since he is but a mere tool in the hands of opportunist politicians at Stamboul who again dance like puppets as the strings are pulled from Berlin. Let there be no mistake about that but there is no doubt at all as to the truth in every conceivable way. It is used to be said that loyal addresses and so forth were mere idle lip service, but the war has surely given the lie to that old misrepresentation. Already the hands of France are red with Indian blood, yet that has been shed in vain if we who stay at home are going to doubt each others devotion to the cause of justice and civilisation which is ours. Mr. Cassamally says that Moslem leaders can instruct the ignorant and denounce the waverers. "We must," he says "organise and co-operate with the old leaders of the community in Bombay."

SIND.

Mahomedans in Sind.

COMMISSIONER'S ADVICE TO EDUCATED MAHOMEDANS.

The Correction of False Reports.

KARACHI, November 2.

Speaking at the Annual of Home of the Sind Madrasah Old Boys' Association, the Commissioner remarked that educated Mahomedans in Karachi, and in Sind generally, had an opportunity of rendering valuable service to their province, to their community, and to the Empire at this moment by allaying or correcting the numerous exaggerated or false reports which were being circulated, sometimes thoughtlessly, sometimes maliciously, concerning the course of events in the war. Many of these false rumours and reports were directly aimed at a lenient view of the Empire's Mahomedan population. The responsible officers are perfectly content to leave the matter to the ordinary common sense of the Mahomedans, but it was highly desirable that the leaders and representatives should actively bestir themselves in checking false rumours and reports and explaining the real situation to the more uneducated of the community.

PUNJAB.

Bekchi Moslems.

Condemn Turkey's Action.

I affirm a true delivery.

QUETTA, November 2.

At a fully representative meeting of Moslems held in Quetta yesterday the following resolutions were passed unanimously: (1) That the Moslems of Baluchistan view with disfavour that Turkey is being deceived by Germany into a breach of neutrality which they regard detrimental to Turkey's interest.

TELEGRAMS.

(2) That the Mussalmans take the opportunity to reaffirm their unswerving loyalty and devotion to the British Government and to assure that they can place full reliance on the innate fidelity of Mussalmans.

(3) That the resolutions be published in the Press.

Mahomedans in the Punjab.

Prayers for British Arms.

LAHORE, November 2.

After prayers in the Lahore Badshahi Mosque and at the Idgah at Jullundur and other places on Saturday Mahomedans prayed for the success of British arms.

Public Meetings Suggested.

A suggestion is being made that the Moslems of Lahore should shortly hold public meetings to consider the position brought about by the participation of Turkey in the war.

BURMA

Naturalisation Applications.

RANGOON, November 2.

Several applications for naturalisation by Turkish subjects in Rangoon were presented before the District Magistrate to-day.

RANGOON, November 2.

A mass meeting has been called for Wednesday by influential members of the Mahomedan community to express their unflinching loyalty.

UNITED PROVINCES.

Lucknow Paper's Comment.

LUCKNOW, November 2.

The "Indian Daily Telegraph" says:—The Princes and people of India will receive the Viceroy's statement with calmness and fortitude. The Indian Mahomedans have emphatically brought home to the Turkish people the matter of their loyalty to the British Government, and the Turks should not be surprised to learn that, now they have elected to make war against Great Britain, Indian Mahomedans will warmly support the Crown irrespective of religious consideration. The paramount religious duty of a Mahomedan is to be loyal to the Crown, and come what may, they will maintain their loyalty.

GENERAL

Prize Court in Calcutta.

The Cargo of the "Reppinfels"

CALCUTTA, November 3.

At the High Court to-day before the Chief Justice presiding over the Prize Court the Advocate-General applied in the matter of S. S. "Reppinfels" a German ship having a cargo which was within the jurisdiction of this Court. The Advocate-General asked at this stage to institute proceedings by way of monitions against goods, wares, merchandise and stores on board the ship in question so that the Crown might institute proceedings with regard to it and determine the ownership of the cargo. The ship left Calcutta on a voyage to Hamburg on the 2nd August before war with Germany was declared. In the course of her voyage she was captured by H.M.S. "Esperanza" on the high seas 8 miles south of Colombo and taken there. The Prize Court there condemned the ship on and not the cargo, the cargo being released for the purpose of being brought to Calcutta. His Lordship directed manifestations to be issued in respect of the good on the ship subject to the ship's papers being put in and also issued a warrant for arrest.

Bombay War Fund.

BOMBAY, November 2.

The Bombay Presidency war relief fund amounts to 20 lakhs and 3 thousand.

LONDON, October 31. (1.5 P.M.)

PETROGRAD.—Up to yesterday evening there had been no declaration of war between Russia and Turkey nor had the Turkish ambassador in Petrograd received his passports.

LONDON, November 2. (5.50 P.M.)

PETROGRAD.—An official statement says that the German and Austrian Communiqués which have been published asserting that the Russian fleet began hostilities against Turkish squadron are gross inventions intended to mislead the public in Constantinople. In a similar way Germany justified declaration of war against Russia by also saying that Russian soldiers had invaded German territory whereas not a single Russian crossed the frontier before the war was declared. Our fleet committed no hostile act before Turkey opened hostilities. It is evident that if the Russian fleet had taken the initiative the bombardment of our ports could not have occurred.

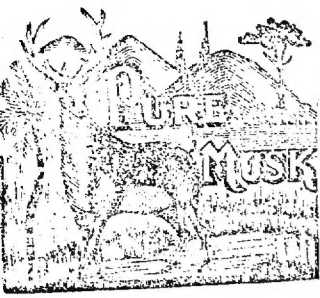
PARIS 6 - (25 P.M.)

A communique issued here says that the German Offensive is still violent in Belgium and North of France. We are everywhere holding our ground.

నెం. 6, బందరువీధి, మద్రాసు.

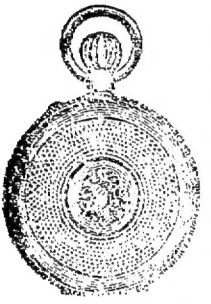
పి. యజ్ఞ. సింహ అందుకంపెని,
26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

మేలుకస్తూరి తులం 1-కి
రూ. 80-0-0
నెం. 2. రూ. 25-0-0
గరింజయెత్తు 0-6-0
కాశ్మీరపు తులంపువ్వ
తులం ౧-కి రూ. 1-4-0
నూర్మూర్పు తులంపు
పువ్వ తులం ౧-కి 1-4-0
సింగపూరు మేలు పచ్చ

కస్తూరం తులం ౧-కి రూ. 2-0-0. సింహం లూడియానా
పాల యింగువ 12 తులముల దబ్బా ౧-కి రూ. 1-0-0
సింహం ముగంధకస్తూరి దబ్బా ౧-కి రూ. 0-8-0
కేటలాగులు కలయువారు వ్రాసి తెప్పించుకొనడు.

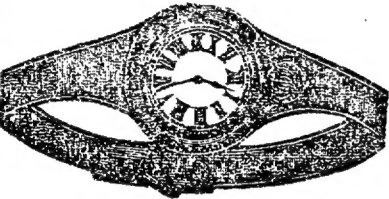
నిక్కలు వెండి హంటింగు గడియారము.

ఈ గడియారము బహువృద్ధియు
ను నుండరచుయిన పనితీరుగలదిన్ని
మేలైన సామానులతో చేయబడినది.
మైముత్యం హంటింగ్ గడియారము
తెరవలసిన మొదల దీనితలలో స్పీరింగు
(వీలు) ఉంచుచున్నది. వాటిని అది
మీన అవియే తెరచుకొనును. తర్వాత
గంటజానుకొని ఆమూతను మూసి
అదిమీన మూసుకొనును. వెల 5-0-0

నిక్కల్ వెండి లేడిసు రిప్టువాచి.

శ్రీ లున్న, పురు
మలున్న చేతిలో
కట్టుకొనుటకు ఉప
యోగముగ నిక్క
ల్ వెండితో చేయ
బడినది.

నిక్కల్ వెండి లేడిగడియారము. ధర రూ. 8-8-0.
వెండిగడియారము. ధర 4-8-0.
విక్టోరియావాచ్ కంపెని, సాకారుపేటపోస్టు, మద్రాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

“నుతమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కుల, కట్టు
గట్టెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవ రాయ
లచే కావ్యంపం బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ నవ
రించి వెద్యయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును
మధురప్రావిజయ నాటకమునలె ముద్రింపం బడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను
మల్లురావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు
శ్రీ కాళహస్తికర్మసభకుము గలదు.

నవవం కాల్కితో వెల 1-0-0-0 పూర్తికాల్కితో 1-4-0
అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల
వంతు ప్రోత్సేకము. కలసివారు

శ్రీ రామజయమందిరము,

తిరువళ్ళీక్కేటి, మద్రాసు, అనివ్రాయవలయును.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల
“స్టావు”లకును మద్రాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనిలకన్న
మాకంపెని గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది.
ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారు
లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపును.
నె 100 (detachable) గలము (కట్టముల, కట్టము లేని) 2 బస్తరులు నవ యివ్వబడును. ఈరు బస్తెలం దిరుగు :ట్టి యుద్యోగియు లకు కను ముఖ్యము. టీకోవెల్లె నవరూరె నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినవి. నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టీకోవెల్లె నవరూరె నెం 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నిదియు వెయి ఇముడ్చు గలదియు, టీకోవెల్లె నవరూరె నెం రు. 5-8-0-0
కే. ఎస్. పి.ఎస్. 180/18 బ్రాడ్వే, మద్రాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేకపుధరలు యివ్వబడును.

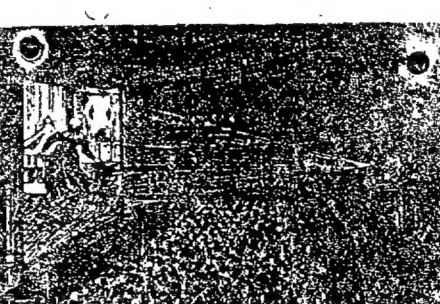
శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో
సామ్య తిరుగ నియమడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0-0.
పోస్టుఖర్చులువగయిరా ప్రత్యేకము.
నమ్మకమయిన మండులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.
టవర్ అండ్ కో,
ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

కాక్ బయస్కోపు అద్దకు ఫిలములు

మెక్సినువెల రూ. 275. ఫిలములు అడుగు 1కి రు. 6-2-0
ఈ యంత్రములో తనంతట తానువెలిగే ఎల్క్విట్ట
దీపము అనుర్వబడియున్నది. తెరపయిన 5 అడుగులబొమ్మ
కనిపించును. ఒక్కొక్క ఫిలము 400 అడుగులుండును. ప్రతి
ఫిలములోను 1లేక 2 కథలుండును. మానద్ద బయస్కోపు
కొనేవారుస్వల్పచందాలను చెల్లించి ప్రతివారము వారి ఫిల
ములను మార్చుకొనవచ్చును. ఇది క్రొత్తయేర్పాటు. పూర్తిగా
తెలుసుకొనగోరువారు బుద్ధి రాజు ఈశ్వరప్ప పంతులుగారు.
ఉర్లాం, గంజాంజిల్లా- అనివ్రాయవలెను.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితోపంచ 1-కి “అల్లారా
టమున కొర్రనికోడండ్ర ప్రలాపము” అను నూతన గ్రంథ
ముకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.
మంచిసయము! వేనకలు కర్పపడినవి!! తెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్పపడినందున
ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గలమేలైనఅసల్
పట్టుపంచలు పండుగనినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినవి
సో... మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
ఉన్నవి. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,
ఆకుపచ్చ, కోబా, మేళునర్పం
గల మూరనిదివిన్ని 24 మూరవెదబ్బుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలఖర్చు 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇనాం.

టి. సీతారావు మొదలియార్,
3, కందచ్చ మొదలి వీధి, తిరువళ్ళీక్కేటి, మద్రాసు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2 0
పంటిసెవ్వులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలి
ఉండును. ఈ దంతచూరముతో ముగ్గులతోముట
వలన చిగురు గట్టపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము
స్రవించకుండును. నోటదగ్గరంధము లేకయుండును.
పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.
సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
ఒకసారి వాడి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్త
ము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.
పండ్లకు బలము నిచ్చును. ప్రతివారము వేలకు
వేలుడబ్బాలు విక్రయము.
అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ఫ్రీరి కోట్లు, బొంబాయి.
7, తంబునె ట్టోడి, చెన్న పట్టణము.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.
ఒకనిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే
మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుదెలిపియున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.
జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.
కైద్యకాశ్రమినికోర్ గోవిందజి,
ఆతంక నిగ్రహ బొంబాయియును,
22, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

విశ్వనిఘంటువు

ఇది ప్రసిద్ధమైన నానా నిఘంటువు, ఇపుడు (టీకా
మరమువలె) బ్రతిపద టీకతోడొచ్చు 16 పా. గ్లజుకాకితము
వై ముద్రింపబడి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది. ఇందు
2,250 శ్లోకములు గలవు. పుటలు 520. మంచి క్యాలికో
లైదు. వెల రూ. 2-8-0. పోస్టేజి నేటు.

కవికల్పలత

ఇది విద్యాగంధముగల ప్రతివారునుజూచి తీరవలసిన
యశుస్వగంధము. ఆంధ్ర గీర్వాణ కవితాభ్యాసమునకు
వలయు సర్వవిషయములును నిందుగలవు. ఇపు డాంధ్ర
తాత్పర్యముతో ముద్రింపబడుచున్నది. ముందుగా దరఖా
స్తులు జేయువారికి లాభముగలదు. ఇందలి సకల విషయము
లను విపులముగా తెలియజేయునోటినును గోరువారు అర్థజా
లిళ్ల నంపకలెను.

గరిమెల్ల సోమయాజి శర్మ,
కోటిపల్లి, గోదావరిజిల్లా.

క్రాంతినవల! మనోహరమగు నవల! !

ఇందుమణి.

వంగదేశ కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగ
ద్విఖ్యాతిగాంచినట్టియు శ్రీరమేశచంద్రదత్తగారి “యం
డియక్ మాంజిక్రిస్తా” యను నవలనుసరించి యత్యంత
మృదుమధురశైలిని రచింపబడినది. కథాసందర్భ మతిమనో
హరమై, నూతన భావవిలసిత్వమై యద్భుతముగ నుండును.
ఇందలి చేతభక్తి, దైవభక్తి, ధర్మాశురభక్తి, స్వాస్థ్యాశ్రమము,
దీనరక్షణ పరాయణత్వము చెప్పనలవికాదు. పత్రికతాలికం
బగు కథానాయిక లోనయినయుండును లలితసంక్షోభకరములై
యుండును. జేశాస్త్రమనునకు హానికరములగు దురాచారము
లింగు ఖండింపబడెను. ఈనవల జరుపవారింభించిన ముగిం
చునటకు విడువనోపను. డెమ్మిస్తాజిల్లా చక్కని కాగితము
లపై మిక్కిలి యందముగముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగి
యున్నది. వెల 10 అణాలు. పోస్టేజిప్రత్యేకము.

మ.రా.రా. పేజీలు రామారావుగారు,
ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా-అనివ్రాయవలెను.

నూప ధూపనవటి.

ఈ మందు 2 ఘంటలలో కలరాను పోగొట్టును. బం
ధించిన మూత్రమును వెడలించును. తగిన వేడిని హెచ్చించును.
ఈ మందును వాడినవారనేకులు స్వస్థత పొంది సుఖముగ
నున్నారు. వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1-కి 0-6-0-0.

యోజన పటి.

అతిమూత్రవ్యాధివలన, మూత్రము తరుచుగా వెడలుట
విదాహము ప్రణయ మొనలగు దోషము తేర్చునీ, తరుణవయ
స్కులు సుయతము మృత్యుదేవతవార బడుచున్నారు. ఈ
మూత్రలను నేపించిన కొద్దిదినములలో గుణము గనించుటయే
గాక పుంస్త్ర్యమునుగూడ హెచ్చించును.

వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1 కి 2-4-0-0.

గాత్ర సంజీవనీ పటి.

చలి జ్వరము, జీర్ణ జ్వరము, గంధి దోషము గల
జ్వరమును మాన్పుట కీ మూత్రలు సంజీవనీ వంటివి.
వెల 12 మాత్రలుగల సీసా 1 కి 0-6-0-0.
ఈయాషధములు నూరు సంవత్సరములనుండి వంశ
పారంపర్యము శాస్త్రానుభవ జ్ఞానముగల ఆయుర్వేద వైద్యు
లచే నమ్మకముగా తయారు చేయబడినవి. ఇతర వ్యాధులకు
గూడ, వ్రాసిన, తగిన యాషధములు పంపబడును.
ధన్వంతరియాశ్రమము, జె. కె. రావు,
1-24, శివరామ్ వీధి, తిరువళ్ళీక్కేటి, మద్రాసు.